

HÉTFŐI NAPLÓ

Megjelenik minden hétfőn reggel. Előfizetési díj: egy évre 10000 K, félévre 5000 K. Jugoszláviában: egy példány ára 5 dinár

POLITIKAI HETILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ELEK HUGÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. Rökk Szilárd utca 3. szám. Telefon: József 8-96. Vasárnap este József 62-35

Holt ponton az angol-orosz tárgyalások

London, június 29.

Az angol-orosz tárgyalások az újságok híradása szerint holnapra jutottak, mert orosz értékpapírok angol tulajdonosai visszatartották a szovjetmegbízottak javaslatait.

A hollandusok Mezőkövesden

A Budapesten időző hollandi vendégek vasárnap reggel Neugebauer Vilmos, a Gyermekvédő Liga igazgatójának kíséretében Mezőkövesdre utaztak, hogy tanul legyenek a Péter-Pál napi hagyományos Jézus szíve körmenetnek.

A hollandi vendégeket a főtéren közel harmincezer főnyi közönség fogadta, élén a községi előljáróság-gal.

Dél előtt tíz órakor indult el a körmenet, melyen huszonegy-harmizezer ember vett részt. Pittoreszk szépségű látvány volt a terka, matyó népviseletű hatalmas tömeg. A hollandusok alig tudtak betelni a gyönyörű látvánnyal, amit a gazdag himzésű ruhákba, díszes matyó-főkötőbe öltözött mezőkövesdi nép nyújtott, amint lengő templomi zászlók előtt énekelve vonult végig a községen.

A körmenet után tábori mise következett, melyet az egrí érsek helyettese celebrált.

Délben társas ebéd volt, melyet a községi Szövetkezet udvarán felépített lombsátorban szolgáltak fel. Ebéd alatt a vendégek szórakoztatásáról a mezőkövesdi dalárda gondoskodott. Számos pohárköszöntő hangzott el, melyek során Kiszeley Pál községi főjegyző üdvözölte a vendégeket, majd J. Goossen hágal kaplán a hollandusok nevében mondott köszöntő a szeretetteljes vendéglátásért. A vendégek fogadtatásának munkájában Zsóri Lajos főszolgabíró és neje odaadással működött közre. A holland vendégek este hat órakor érkeztek vissza Budapestre, szívükben egy felejthetetlenül szép nap emlékével.

Elpusztított a forgószél egy amerikai várost

Cleveland, június 28.

Lorain városát forgószél elpusztította. Hír szerint háromszáz ember életét vesztette, ezeröttszáz pedig megsebesült. Mondják, hogy az egész város rombadott. A táviró- és távfelügyelő-üzemeket megszakadt s így a hírek hírhatalmát nem lehet ellenőrizni. Tűzoltósapat érkezett Lorainba s ez elmondta, hogy a színházépület összecsapásokkor néhány száz ember megsebesült. Más jelentések szerint a Lorainban elpusztult emberek száma meghaladja a százat.

Peoria (Illinois), jun. 28. Forgószél öt embert megölt, és egymillió dollányi kárt okozott.

Szerdán kibocsátják a kölcsönjegyzési felhívásokat

Amerika a kölcsönösszeg egyötödét vállalta
Hír szerint tuljegyzésre lehet számítani

Augusztusban újabb kölcsönt kapunk Angliától

London, június 28.

(A Hétfői Napló külön tudósítójától.) A magyar kölcsön elhelyezését célzó tárgyalások már június 24-én befejeződtek, a jegyzési felhívás kibocsátása azonban pár napi halasztást szenved, mert előbb meg kellett várni a newyorki tárgyalások eredményét.

Newyorki jelentés szerint egy amerikai pénzesoport tízmillió dollárt vállalt a magyar kölcsönösszegből. Az amerikai vállalkozás perktuálisának híre ma érkezett Londonba, néhány nap alatt befejeződnék az előmunkálatok, úgy hogy legkésőbb szerdán már sor kerül az emittálásra.

Páris, jun. 28.

(A Hétfői Napló külön tudósítójától.) A hét folyamán kibocsátják a magyar kölcsön jegyzési felhívásait. Minthogy Amerika tízmillió dollárt, vagyis ötvenmillió magyar aranykoronát vállalt, úgy hírlik, hogy a kölcsönösszeg tuljegyzése várható, mert Csehország is tekintélyes részt jegyzett. Spanyol, olasz és francia bankok hozzájárulása is biztosítottak tekintetű.

London, június 28.

(A Hétfői Napló külön tudósítójától.) Angol és magyar pénzügyi körök között tárgyalások folymán egy rövid idő alatt visszafizetendő kölcsön plasztirozásáról. A tárgyalások sikerrel kecsegtetnek. Anglia augusztusban háromnapos lejárattal nagyobb fonhitelet nyújt Magyarországnak a gabonakampány lebonyolítására. Ez a kölcsön független a szandási akciótól.

Ruperték és a socialisták elgáncsolták a fővárosi javaslatot

A fajvédők Wolffék szolgálatában — Csendes obstrukció az indemnitás vitájában — A socialisták beugrottak a fajvédőknek — A kormányknak is kellemes a javaslat elődázása

Hetek óta egyetlen kérdése a napi politikának, hogy mi lesz a fővárosi törvényjavaslat sorsa. A Hétfői Napló jól informált helyről szerzett értesülés alapján elsőnek írta meg a fővárosi lapok közül, hogy a kormányknak egyáltalán nem kellemes a gondolat, hogy a mai politikai szünetében a fővárosi törvényjavaslatot letárgyalassa s ennek megfelelően a választásokat még ez évre elrendelje.

Informátorunk rámutatott arra, hogy a javaslat ellen kifogásai vannak csak a jobboldalnak, de a baloldali pártoknak is és így könnyen megtérthető, hogy a javaslat tárgyalásánál a kormánynt meglepetések érthetik.

Am ellenzékek egy részének, főleg Raszayék és Ugronék intervenciójára mégis sikerült amnyira tisztázni a küzál napon a helyzetet, hogy a miniszterelnök a nemzetgyűlés plénuma előtt nyilatkozatot tett arra nézve, hogy amennyiben az ellenzék lehetővé teszi a javaslatot gyors letárgyalását, ami nem érinti az ellenzéki kritika jogát, akkor a kormányknak kötelezően igéri, hogy a fővárosi választásokat még ez évben megtartja s ezzel véget vet a mai törvényen kívüli helyzetnek.

Néhány nappal ezelőtt az ellenzék pártjai közt erő nézve meg is volt a hallgatóságos megegyezés. Szombatra azonban felborult a helyzet. Mint megbízható helyről értesülünk, Wolfféknak — bármennyire hangzatoslatják is az ellenkezőjét — kellemetlen a fővárosi választások gondolata, mert tisztában vannak azzal, hogy az új választás derékra törí városközi uralmukat. Arra sem lehetett reményük Wolfféknak, hogy a javaslat tárgyalása során sikerülend a miniszterelnök jóindulatát a maguk számára megszerezniük. Illyformán egyetlen mód állott rendelkezésükre: a javaslat tárgyalását lehetetlenné tenni.

Ismeretes volt ugyanis, hogy Bethlen gróf ragaszkodik ahhoz, hogy a Ház legkésőbb július közepe táján megkapja nyári vakációját s így a fővárosi javaslat tárgyalása megakadályozásának keznekövé alkalma az indemnitás megobstruálásban kínálkozott.

Ezt a szerepet vállalta a fajvédő csoport — Informátorunk szerint — Wolffék felkérésére. És a fajvédők valóban esztörtökön meg is kezdték a csendes obstrukciót az indemnitás ellen.

A fajvédők azonban nem bírták volna sokáig a harcot, annál kevésbé, mert Wolffék nyílt támogatására nem számíthattak. Ezért a fajvédők a szocialistákat és a Kossuth-pártot környékeztek meg és a politikai helyzet hamis beállításával sikerült is elérniük, hogy a szocialisták és a Kossuth-párt szombatra eredei területtől eltérően szónokot iltattak az indemnitás vitájába.

gatták a fajvédők akcióját s indirekte Wolffék, sőt a kormány malmára hajlították a vizet.

A helyzet ugyanis az — mint beavartott helyről értesülünk —, hogy a miniszterelnöknek módja sincs július közepén túl együtt tartani pártját, az indemnitást kedd előtt legjobb akarattal se tejezhetik be s így a fővárosi javaslat letárgyalására alig maradhatna 3-4 nap, ami egy ilyen fontos javaslat letárgyalására mégsem elegendő.

Informátorunk rámutatott arra is, hogy a Kossuth-pártnak és a szocialistáknak ez a jelentéktelennek látszó taktikai boldsága jelentős kihatással lehet a fővárosi választások egész sorsára, mert össze könnyen előállhat az a helyzet, hogy életveszélyes javaslatok miatt a fővárosi javaslatok tárgyalásának időpontját bizonytalan időre kell kitőlteni.

Ugron Gábor

a fővárosi törvényjavaslat körül bínyadalomról így nyilatkozott a Hétfői Napló munkatársa előtt:

— A parlamenti ellenzékek egyik kétségtelen napokon keresztül húzza az indemnitás vitáját, amikéül, hogy valami érdemteget mondana. Ugy látszik, újra szövetség jött létre a fajvédők és a szocialisták között, úgy, mint a szandási javaslatok vitájánál. A fajvédő-szocialista szövetség most elérte azt, hogy a kormány a felelősséget az ex-lexbe és a fővárosi választások kitöltéséért az ellenzékre hárítja, esetleg vissza is vonja a javaslatot és ezzel a választásokat elhalasztatja. Wolffék jogra nevezhetnek a markukba, mert befolyásuk a főváros ügyeinek intézésére továbbra is érintetlen marad. Csak eszodálkozni lehet azon, hogy a szocialisták, akik tekintélyes számú mandátumra tehetnek majd szort a fővárosi választásokon, könnyelműen lemondanak a községi ügyek irányításának lehetőségéről. Obstrukciós játék ez, mert ma már nem lehet komolyan venni azt az ellenzéki írekevést, hogy a kormánynt bele kell kergetni az ex-lexbe. Az ex-lex nálunk már szabály és nem

kívétel. Arra sem lehet építeni, hogy Smith főbiztos esetleg konzekvenciákat von le az ex-lex bekövetkezéséért. Smith ismeri a magyar politikai helyzetet, különben is aranykötséggel készítenél tartunk, nincs tehát nagy jelentősége az ex-lexnek. Csak dícséret Uleti Rossay Károlyt és mindazokat, akik a fővárosi javaslat törvényere meléért sürgették és ezért fardozták, az elgáncsolók váltaként most a felelőséget a nyilvánosság előtt.

Sándor Pál

a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

— A közelemben állt joggal érthetően, hogy azok a liberális és szocialista képviselők, akik állandóan Wolff Károly iralmának meléiből megbuktatást sürgették, most nem akarnak dicsőítést hozni a fővárosi javaslatnak még a színet előtt való letérnyalása érdekében.

— Mindenki azt kívánja, hogy a főváros végre megszabaduljon a Wolff-érától, de — úgy látszik — éppen azok nem akarnak semmit sem tenni ebben az irányban, akikről ez közvetlenül függ. Azt én is elismerem, hogy a fővárosi javaslat jelenlegi keretei nem felelnek meg a követelményeknek, azt is koncedálom, hogy az ellenék jogosan bizalmatlan a kormány iránt; minthogy azonban a fővárosi javaslat törvényere meléért csakúgy szolgálhat arra, hogy még ez évben megtartassanak a fővárosi választásokat és ezáltal alkalom kínálkozik Wolffék letérlésére; minden ellenéki képviselőnek kötelessége lett volna az indemltségt gyorsan keresztülviteldni és ezzel a fővárosi javaslat törvényere meléért tehetővé tenni.

egész finom minőségű és kivitelű francia fazonú

135 ezer kor. **Tennis, torna, strand és utcai cipők vászoncipő**

90 ezer kor. **Tennis, torna, strand és utcai cipők vászoncipő**

190 ezer kor. **Tennis, torna, strand és utcai cipők vászoncipő**

Gyermek vászon- és bőrcipők

Szandálók

SCHÄFFER cégnél, Budapest, I. ker., Döbrentel tér 4-6. szám

Telefón: 5-71. Sár- és hócipők most lezártított árban. Kereskedőknek engedmény Vidékre utánvétellel

Alföld Alpesi TURAUT

Austro Daimler

kis hathengeres
10/40 HP A. D. M. típus
6 győztes
1 díjnyertes

Első győztes

Báró Velder Malberg nyeri az Osztrák Automobil Club díját és a Bosh-díjat

Két második győztes

1. Lininger—Kammerhuber nyeri a Magyar Királyi Kereskedelmi-üggyi miniszteri díját
2. Renner C. F. nyeri Szeged város díját

Harmadik győztes

Haan Leo nyeri a Magyar Automobil Iparosok Országos Szövetsége díját

Negyedik győztes

Szalay Herbert nyeri az Osztrák Automobil Club díját

Hatodik győztes

Ludwig Ottó mérnök nyeri Zichy Béla Rezső gróf díját

Tizenkilencedik győztes

Haeker Artur bronzplakett

Legjobb Clubteam

Az Osztrák Automobil Iparosok díja

Austro Daimler, -MAG, PUCH

eladási Körpont:
Budapest VI, Liszt Ferenc tér 13

Mennyi a szakszervezetek tagdíj-bevétele?

Petrovác Gyula számadatainak hitelessége — Szabó Imre a bevételek felhasználásáról

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Petrovác Gyula a nemzetgyűlélen azzal vádolta meg a szocialistákat, hogy még mindig nem számoltak el a munkanélküli segélyekkel. Beszédében Petrovác azt az állítást is megkockáztatta, hogy a szakszervezetek hetenként tízmilliárdot szednek meg tagdíjak fejében. Erről a nagy feltűnést keltő ügyről megkérdeztük

Szabó Imre

szociáldemokrata nemzetgyűlési képviselő, aki a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

— Azokról a munkanélküli segélyekről lehet szó, amelyeket a Károlyi-kormány idején, illetve a kommunin alatt kaptak a szakszervezetek. Ezeknek a segélyeknek az elszámolása már megtörtént és tudomásom szerint

minden szakszervezet a Szakszervezeti Tanács utján visszafizette az utolsó állírtig

azt az összeget, amely az állampénztárnak visszajárt. Egyébként a Petrovácok irányítása és bíless vezetése alatt álló előjáróság havonta pontosan

ellenőrzi a hatásköre alá tartozó szakszervezetek pénzkelzését

és még a legutósebb kurzusidőben sem fordult elő, hogy külön vizsgálátra okot találtak volna. Vidéken az ellenőrzést a főszoigabiró gyakorolja.

— Ami Petrovácznak azt a nagyhangú kijelentését illeti, hogy hetenként tízmilliárdot tesz ki a szakszervezeti tagdíjak összege, csak ennyit állapított meg:

— Legfeljebb kétszázezer lehet tenni a tagdíjat fizetők számát. Az átlagos tagdíj másfélszer korona,

a heti összes tagdíjbevélet tehát 300—400 millió lehet.

Ez nem pontos összeg, de sokat nem tévedhetek.

— Ezt az összeget a legkülönbözőbb népjóléti célokra használjuk fel. A munkanélküli segélyek óriási összeget emésztenek föl, ezenkívül özevgy- és árvasegélyt, halálózási segélyt adunk. Nagy összeget tesz ki a rokkant és agkori segélyezés is. Amit az állam nem tudott megcsinálni, a szakszervezetek megcsináltak. Például a rokkant famunkások havonként 200 000, a földmunkások 150 000 korona segélyben részesülnek. Mindezeket felül ingyenes jogvédelmet nyújtunk minden munkásnak, továbbá teljesen díjtalanul adjuk a szaklapokat.

Káplárból — ezredparancsnok

Egy nagystílu szélhámos karrierje és bukása

Bukarest, jun. 28.

Tegnap kezdte meg a negyedik divízió elsőszámú hadbíróasága Popescu ezredes elnöklete alatt Anghel Constantin tényleges káplár bűnyegnek tárgyalását. Anghel Constantin Anghelcescúra változtatta a nevét,

kinevezte magát őrnaggyá s végigszélhámoskodta az egész országot.

Jogtalan egyenruhaviselésért és különféle visszaélésekért vonták felelősségre ezt a nagystílu szélhámost, akinek érdekös karrierjét egy ránzve szerencsétlen intermezzo törte ketté. Jellemző vakmerőségével a rendelkezésre álló különféle posztokkal a birtokában Anghel Constantin bizonyára nem elégedett volna meg őrnagyi rangjával, hanem még feljebb hágozt volna néhány fokkal a katonai ranglétrán. Meri képeséget megvoltak hozzá.

1914 március másodikán Galacban tartóztatták le Anghel Constantint első ízben.

Ekkor még csak kapitányi rangot viselt

és azt állította, hogy az 5. gyalogezredben szolgált. Erős fedezetel Jasiba kísértek, de április közepétáján megszökött a börtönből. Grigorescu Raul 5. gyalogezredből főhadnagyr ismét elfogta Anghel-t, aki

meg akarta vesztegetni, hogy menekülni hagyja, de a tiszt elutasította a pénzi és letartóztatás.

Megmotozásakor nagyobb összeget pénzt, sok hamis kintalást, amelyekkel smerelelen összegeket vitt fel a pénzügyi adminisztrációktól, továbbá az I. hadtest parancsnokságán által kiállított Anghelcescu Constantin kapitány nevére szóló paraneslevelet találtak nála, melyvel ingyen utazhatott a vonaton, azonkívül a hadtest több bélyegzőjét, amelyeket arra használt fel, hogy különböző nevek-re kisebb-nagyobb összegeket vegyen fel. Otaten-Alba katonai fogházba vitték, de

az örök elaltatása után innen is megszökött.

Sokáig kutattak utána eredménytelenül, a hatóságok végleg nyomát vesztették, mert úgy hirdették, hogy a szélhámos külföldre menekült. A bukaresti béko után

Anghel, mint leszerelt katona ismét felbukkant és a szélhámosaságát egész sorát követte el

az osztrák-magyar-német csapatok által

megszállott területeken. De nemsokára megbukott a németbarát Marghiloman-kormány, a helyébe került Coanda-kabinet elrendelte a mozgósítást.

Az első tisztek között, akik eleget tettek a beonulási parancsnak, ott volt az al-Anghelcescu kapitány is.

A központi hatalmak csapatainak kivonulása után a bukaresti hadkiegészítő paranesoknáságnak nem voltak tisztjei és így történt, hogy

Anghelcescu kapitányt kinevezték Mizit állandós paranesoknává.

Ez az állomás Buzau és Ploesti között van, azon a vonalon, amerre a megszállás elől elmenekült bukarestiek legtömegesebben tértek vissza — Anghel szerencsétlenségére. Es

egy szép napon, amikor a kapitány ur az állandós előtt sédült és nagy hangon osztogatta jobbra-balra a paranesokat, két régi feljebbvalója: Biron Vladimir és Mustescu Apostol főhadnagyk felismerték és feljelentették.

Anghel letartóztatták, de 1918 decemberében újból sikerült Jilava börtönéből megugrania.

Anghel ezután Erdélybe tette át a székhelyét.

Az 1919. év tavaszán Marosvásárhelyen tünt fel, ahol azzal a paranesal

jelentkezett az ott állandósó 97. gyalogezred garnizonjánál, hogy őrnagyi ranggal díhelyezték.

Ebben a minőségben a legnagyobb rendben töltötte be zászlóalparanesoknoki tisztségét, majd térparanesnok, segédtiszt és helyettes ezredparanesnok lett. Azután az aradi helyőrség paranesokává és az erdélyi vasutak katonai felügyelőjévé nevezték ki. Egész idő alatt

dímalutas hozzádréssal fogadta az inspicidő tábornokokat, akik mind meg voltak elégedve vele s meg is dícsérték

Fatális véletlen volt, hogy majdnem egyévi szélhámoskodás után Anghel felismerték a kolozsvári állomáson. Egy számvény-tiszteltesük leplezte le, aki Petala tábornok kíséretében volt és azonnal letartóztatta az álnagycot, akinek így tört ketté kalandos karrierje. Anghel bíróság elé került. A tárgyalást a bíróság augusztus 15-ig elnapolta.

BUTOROK

Hálószobák, ebédlők, uriszobák, leány-szoba, előszoba- és konyhaberendezések, seziönök, matracok, íróasztalok, zsurasztalok, gobelin- és búrkarutak, terrazszínteríteljes lakberendezések, a leggyeszerűbb és legparazabb kivitelben

készpénzért, értékpapirokért és hifeibe

30% engedménnyel kaphatók

Haas Miksa

Budapest IV, Hajó uca 12-14.

Deák tér és Kristóf tér között

Cérnagradinok
Eponzskelmék
Ruhaszövetek
Kabátbélések
Csipkék, szalagok
Selymek, zsinórok
Kartonok, delének
Libertik, pikék
Dásznak, sifonok

óriási választékban, jutányos áron

Klein Antal

divatruházában

Király-utca 53. szám

(Akácia-utca sarok)

AZ UJ 5/20 HP

MAGOMOBIL

(A turakocsik legkisebbike)

tűzpróbaia: ALFÖLD-ALPESI

TURAUT 1924.

(2200 kilométer)

Győztes

C. C. Friese arany plakettet, az Osztrák Automobil Club díját és a Polover díjat nyeri

Dr. Selnár Aladárné bronz plakettet és báró Haymerle club-elnök díját nyeri

Szini János ezüst plakettet nyeri

Magyar Általános Gépgyár R.-T., Mátyásföld

Eldadási központ:

Budapest VI, Liszt Ferenc tér 9

Telefón: 5-72, József 195-47

Tíz esztendő

Tíz esztendő előtt esztant el az a revolver, amely lángborította a világot. Tíz esztendővel ezelőtt ütötte meg a gyilkos gölyő a Monarchia meg a trónörökösét. Tíz esztendő előtt a trónörökösét mámoros embe-lak önfeledten éltették a háborút. Valami mámoros vágy fogta el az embereket és ifjak és öregek egyaránt bosszútól líhegően kiáltottak: éljen a háború!

Azóta tíz esztendő telt el. Magyar vértől azott Szerbia agyagos földje, magyar vér táplálta a szűz Kárpátok fenyveseit, magyar vér patakolt Wolhynia hómezőin, Doberdózt felsíjában és a Piave völgyében.

Magyar anyák könnyei duzzasztották meg a magyar folyókat és patakokat, magyar sóhaját feltelette a levegőt, magyar nyomorúság szegődött rabszolgául az életnek.

Tíz esztendő. És szenvedéseink végelensége nem merült ki. Tíz esztendő nem volt elég arra, hogy elpassza a magyar anyák könnyeit, nem volt elég, hogy kitörölje a fájdalom emlékeit, nem volt elég, hogy elsimítsa a gyótró szenvedések azokat a fájdalomait, amelyeket a háború rémsége szántottak arukra.

Tíz esztendő mult el. S azóta ki-gyöztöltözött lázas fejtükből a hábo-rus lelkesedés mámorja. Nem tudunk többé leküzdödni az ellenség pszüchi-kusáért s ami tíz év után megmaradt bennünk, az csak a szenvedés nyomora, a kétségbeesés, az aggodalom a holnapért, a nélkülözés.

Ma, amikor tíz esztendő határ-maggyévén állunk, önkéntelenül fel-vetődik lelkünkben a kérdés: miért ontottuk vértünk?

És előttünk áll a bízalmas va-kóság: ezereves országunk megcsont-olva, Erdély bércei közt idegenek által győzelmi orgiáitukat s hozzánk csak sok ezer magyarnak fájó kétségbeesése hallik. Pozsonyban és Kassán ellenségek tivornyáznak s a gazdag római Bácska aranykalá-szait ellenségek aratják.

Hát ezért verekedtünk, hát ezért voltak hősök, felistenelek?

És mit találnak a megalázott, a megcsontolt, a feldarabolt, a vért vesztett, az erjétől megfosztott onka ország határain belül?

A keltő fájdalmas kétségbeesett jóslatszerű szavai adják meg a vá-laszt: apát fiu elad.

Az ezereves Magyarország rónáin aranykalászkok érnek, patakiainak, folyóinak vize elolthatná szomjunkt, a magyar levegő tisztasága da-gasztatná köbünköt és mégis a nyomor, a szenvedés, a kétségbeesés moraja zúg végig e hazán; a gyű-lölet, a meg nem értés, a széthúzás lett úrrá e multat és jóvendőt meg-bánthatót nemzet fiain.

Hát ezért verekedtünk, hát ezért voltak hősök, felistenelek?

Tíz esztendő előtt indult útjára a magyar végzet. Tíz esztendő mul-tával eszabodottan állapítottuk meg, hogy hiábavaló volt a sok könny, a sok vér, hiábavaló volt az ország feldarabolása. Ma, tíz esztendő mul-tával, árvaibak, szegényebbek va-gyunk.

Ez a tízeves évforduló, tíz évek vérel-könnnyel itatott sóhajokkal te-lített napjai meg kell, hogy tanít-sanak bennünket arra, hogy új éle-tet kell kezdenünk. Pakad-e remény a magyar szenvedések égboltján? Kell, hogy fakadjon. A kintott vér, a kiomlott könnyek a letiport ma-gyar büszkeség meg kell, hogy ta-nítson bennünket arra, hogy új éle-tet kezdjünk. Új életet a megértés, az egymás becsülése, a szeretet je-gyében, mert különben csak a puszt-lás és a borzalmak utálatossága lehet jövő sorunk s akkor az ezere-ves ország utolsó romjain önma-gunkra tett szemrehányással kér-dezhetjük: hát ezért verekedtünk, hát ezért voltak hősök, felistenelek?

Férfi- és női cipő-külforgasságok
részletfizetésre
napjában mérték után készítünk
Német és Erdélyi, Bérkocsis u. 39

Hazay Samu báró

a háborus felelősség kérdéséről

Milyen szerepe lehet Magyarországnak új háború esetén

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Hazay Samu báró vezérezered, a háborus idők honvédelmi miniszterét a szerzejóví merénylet 10-ik évfordu-lója alkalmából felkeltük, hogy felel-djék a mult nagy emlékeit s megduzzadjak, mint gondolkodnak ma, tíz esztendő után azok, akik egy-egykoron a hatalom magaslatain állottak.

A vezérezered ur Fehérvári uti lakásán fogadta a Hétfői Napló munkatársát, akinek háborus vissza-emlékezéssel köréből a következőket mondotta:

— A lipsei esata vezérkari főnő-kének, Klausevich altábornagynak a könyvében olvastam azt az alapve-télt, hogy a háború a politika eszköze. A magam nézőszögé-ből ezt így definiálom: háborút a háborúért, l'art pour l'art ma már nem viselünk. Tehát helytelen a közvéleménynek az a jelölése, hogy a háborút Ausztria-Magyar-ország idézte fel, mert az első hadüzenetet mi küldtük.

A háború a politika eszköze, a politikának pedig háború által elérhető céljai vannak. A mi poli-tikánk védelmi jellegű volt. Hogy az antantnak pedig bizonyos hábo-rú által elérhető céljai vol-tak, amellét tanuskodik az, hogy már a kilencvenes években itt járt a kontinensen Edward angol ki-rály, aki már ekkor az antant-gyűrit akarta összekövesölni.

— Arról sem szabad megfeled-

kezni, hogy a tulajdonképpeni moz-gosítást Oroszország már 1912 jú-liusában megkezdte, mikor a távol Keletről óriási csapatmoge-kezt dobott a galicai határra.

— A központi hatalmak politi-kája defenzív politika volt. Az éle-tüket védtek. Németország a hadi-sarcot — mint vesztés fél — fizeti akarja. Jóvátelet azonban nem, mert ez a háborus kezdeményezés vádjának elismerése lenne.

— Mi lehet Magyarország szerepe egy elkövetkező háború esetén?

— Erre a kérdésre nehéz a fele-let — mondja Hazay báró. A mai helyzet mérlege ugy alakult, hogy a mérleg két serpenyője közül az, amelyik a könnyű tehetelenséget tartalmazza, fent van, míg a másik lent, nagyon lent van. A legyő-zött államok nem rendelkeznek az erőszak semmi olyan attribútumával, mellyel háborút lehetne viselni. Le-hetelenség tehát megrajzolni a jövő látképet. Ez az általános hely-zetből függ. Ebben a legkülönböz-bőbb természetű esélyek, konstella-ciók játszanak közre. A jövő eleme ma a bizonytalanság.

— A magyar nemzet háború alá-tí szerepéről pedig csak ennyit: a magyarság, mint már szám szerintl adatokkal mutattam, számarányán felül hozott áldozatot.

Sági Pál

Bethlen István tanácskozásai

a fakarekossági bizottság megalakulásáról

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A szánálással kapcsolatosan ta-karekossági bizottság felállítását vette tervbe a kormány. Kitiűnő forrásból azt az értesülést szerezte a Hétfői Napló munkatársai, hogy a fakarekossági bizottság megalaki-tása aktuálisabb vált. Informátorunk szerint legalább három és legfel-jebb öt tagból fog állani a taka-rekossági bizottság, amelyet a kor-mány jelölése alapján a parlament választ meg, azonban nem pártpoli-tikai alapon. Bethlen István gróf miniszterelnök már tárgyalat is ez ügyben egészen bizalmas formában a két kizemelt ellenzéki politikusa-l szánt, hogy hajlandók-e a fakarekossági bizottságban tagságot vállalni.

Csehszlovákia Oroszországnak akarja adni az Erdős Kárpátokat

A hír kinos benyomást keltett Lengyelországban

Varsó, június 28.

A lengyel kormányt egy barátság-s hatalom bizalmasan figyelme-ztette arra, hogy Benes Ede dr. cseh külügyminiszter az Erdős Kárpátok vidékét, az u. n. Ruzsinszokót az oroszok kezére akarja juttatni. Erre vonatkozólag már megbeszélések folytak Prága és Moszkva között és Benes tapogatózott a francia diplomáciánál, ugyszintén Rómában is.

Az értesítés kinos benyomást kelt lengyel politikai körökben, mert ha Benes terve megvalósulna, Lengyelországot az a veszedelem fenyegeti, hogy elveszti Kelet-Gali-

ciát és be lesz szorítva Német-orosz és Oroszország közé. Attól tartanak, hogy az új francia kor-mány, amely egyik programpon-tjánál tüzte ki az Oroszországgal való jó viszony helyreállítását, lem fogja utját állani Benes tervének.

A kormánynak arról is van tudomása, hogy Prágában Kadlec professor nemrég felolvasást tartott, amelyen hangsúlyozta, hogy Cseh-Szlovákia az Erdős Kárpátokat csak letétként tartja kezében, de majd annakidején át fogja adni Oroszországnak, mert politikai és gazdasági okokból határos akar lenni vele.

Egy földbirtokos titokzatos eltűnése

Birtokvásárlás ügyével elcsalták és péntek óta nyomavészett

Vasárnap este a főkapitányság köz-ponti ügyeletén egy újabb titokzatos el-tűnést jelentettek be. Egy duszardg földbirtokos pénteken délután eltávo-zott a lakásáról azzal, hogy Maglódra utazik birtokvásárlás miatt és azóta nem adott életjelet magáról. Tekintett arra, hogy a földbirtokos távozása alkalmával jelen-téken összegret vitt magával, hozzátar-tozó bírányul tartanak.

Brauch Antal földbirtokos pénteken azt mondta hozzátartozóinak, hogy egy ki-sobb birtok családi házzal eladó Magló-don. Elutazik a közeli községbe és meg-

talajdonosai és tudva azt hogy a férjem Pest közelében birtokot akar venni, el-adásra kínálta neki egy birtokot Magló-don. A férjemnek azt mondták, hogy a birtok teljes felszereléssel egy milliórd koronába kerül, de ezt az összeget nem kell egyszerre kifizetni. Az összeg husz-onöt százaléka a szerződés megkötése napján fizetendő, a többi pedig megégye-zés alapján. Csütörtökön azt mondták a férjemnek, hogy pénteken okvetlenül nézze meg a birtokot, mert a birtokra vevő jelentkezett és kár volna a kedvező vételt elszalasztani. Férjem hallgatott a két fiatalbenn rábeszélésre és pénteken ebéd után magához vett 240 milliót és azt mondtotta, hogy elutazik Maglódra.

— Ebéd után a Palermo-kávéháza ment, ahol a két ural randeuja volt. Legutóbb a kávéházban láták a férje-met, aki felőrást ottartózkodás után el-távozott a két fiatalbennrel. Szombaton a kislmat Maglódra küldtem, hogy tudja meg, mi történt a férjemmel. Ott azt a választ kaptuk, hogy a férjemet nem is láták Maglódon. Minthogy va-sárnapig a férjem nem jelentkezett, va-lószínűnek tartom, hogy esetleg bünté-nynek lett az áldozata.

A titokzatos elűlési ügyben a rendő-rég megindította a vizsgálatot.

Széljegyzetek

CSENDES OBSTRUKCIÓ NETÁN, ami az indennitás vitája körül tör-ténik? A jelek azt mutatják. Nem harcás obstrukció, csak amolyan csendes, mint a ferbi, amelyet szin-tén csendesnek mondanak, de azért hazárdjáték. A leghazárdabb, amelyen át már elúsztak nemesi kártyák is.

Ilyen csendes ez a mostani ob-strukció is. Nyilván megmondjuk, hogy Wolffék hazárdjátékaGömbök-ék strokmankodó kibicelése mellett. Es nem tudjuk, hogy nem uszák e el ezen acsendes obstrukción keresztül Wolffék javára a fővárosi választás.

Pedig az is felér nyereségnek Wolffék számára egy nemesi kártya-l.

LENDVAY EDISON a lenna-gyobb magyar feltaláló. Önmagát találja fel. Úgyesen. Rekordon ebben. Pénteken történt. A magyar Ed-ison a parlament büféjében kereste önmagát. Hírnök jött s pihegve szolt: botrány. Az aulis honatna nem hazozott. A vihar dult a terem-ben. Láng János konatya buzgólko-dott jobb ügyhöz méltóan. Még Bo-gyay János is csak csendben asszisz-tált.

Senki sem tudta miért a lárna. Lendvay feltalálta magát s a követ-kező nerenben szomszédja padját neve kiáltott a szocialisták felé: Nem türiük.

Es nem türté és kiabált és verte a padot. Feltalálta magát azonnól.

A SZELLEMEZ BARTHOS AN-DOR. Tüzelet obstruálta Zsirkay az indennitást s még nagyobb füzelet támadta a miniszterelnököt budai beszédeért. Cítátmokot is mondott szabadon. A Bethlen-hívők nem hit-ték el. Követelték, hogy olvassa fel a beszéde.

A tanácskozára szánt idő lejárt. Zsirkay két előnki figyelmeztetés után leült. Am ekkor fellélt Barthos Andor s indítványt tett, hossz-szabbitsák meg a tárgyalást időt, hogy Zsirkay felolvassassa Bethlen beszéde.

Szerencsésje volt Zsirkaynak, hogy alkotmányos világban élünk s az elnök nem adott módot Zsirkaynak tévedése beismerésére.

Váci ucca elején

háromszobás Baross utcában négyszobás első-eméleti ut-lakások apró lakások és butorozott szobák, árulnak, belyeknek házaspár-kanok atadók. „SATURNUS” Maria ucca 34. szám

Legelőnyösebben

biztosítia utipodvászát

az Európai Áru- és Podgyász-biztosító Részvénytársaságnál

Kötvények válthatók az Összes vasút és közlekedési vállalatok, a menegyező-banban, számos értékesítvény, valamint a tár-saság központi irodájában: Budapest, V. Eötvös tér 2. Telefon 27-89, 131-51

Jegyzetek

tíz év történetének margójára

A rövidlátó osztrák politika — Nem a frontok veszítették el a háborút — Az őszirózsás forradalom csak a kommunizmú vezethette — A jövő a kezünkben van

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

„Mintha álom volna“. Ezekkel a szavakkal buszított el Príncipe Gavrilót barátja az összeküvésben társa a végzetes nap előestéjén. És az álom valóra vált.

Tíz évvel ezelőtt réppent ki a gyilkos golyó, mely kioltott két fejedelmi életet. Akkor mindenki tudta, hogy háború lesz. Emlékszünk még a mámoros lázra, mely az embereket elfogta, mindenki háborút akart, a háborúért lelkesedett mindenki.

Senki sem tudta akkor, hogy mi a háború.

Ma a tíz esztendő évfordulóján felelevenednek előttünk a sötét árnyak, tíz esztendő rémes árnyai: Príncipe Gavriló a gyilkos, a véresköz Öchra, a hadifézenet napja, a háborús lelkesülés, a felpattintásokról vonatok, az első ágyúördög, az első puskaropogás, a sebesültek, az első halottak, az 51 vérrel tépált hónap, a Szerbia, a Kárpátok, Galicia meg, Wolynia, a Dobrod, Isonzó, Piave... Mind-mind itt vannak, felsorakoznak és számon kérik a tíz esztendőt. Reddite rationem...

A véres nap

A szerajevói és raguzai hadtestek összpontosított hadgyakorlatára utazott el Szerajevóra a Monarchia trónjainak akkori várományosa. Boszniában izzó volt a hangulat. A rövidlátó osztrák politika azonban nem látta meg, hogy az örömmámorban fellobogozott Szerajevói eszillóság csak megrendelt külsőség, amely mögött forr a népharag. Tízébet se látott meg az osztrák rendőrség. Ennyire ostobán még nem készültettek elő merényletet. Csak azok nem tudták róla, akik nem akartak. Halállal kellett fizetni a rövidlátásért. Nem két fejedelmi élet, de ezrek és milliók halálával.

Ez volt a végzet! Így volt megírva.

A lázas egy hónap A merénylet után mindenki tisztában volt azzal, hogy nagy események készülnek a világ. A háború láza fogta el az embereket lelkét, akik ideges nyugtalansággal lesték a pillanatot.

Egy hónap telt el a várakozásban. Nem volt könnyű dolog a „legalkotmányosabb“ uralkodónak elhatározni a világháború feloldását, mert azt mindenki tudta, hogy a gyilkosság mögött nagy világpolitikai kibontakozások és lehetőségek okai rejtelenek.

Július 24-én nyújtotta át Giers bábornok belgrádi követ a demarsot, amelyet a következő nap ugyancsak őrájában Szerbia visszautasított, amire a Monarchia megsejtte a háborút.

Kik felélesek a háborúért? Ez lehet kérdés, melyre azonban feleletet adni nem lehet. A közhangulat követelte a háborút. Nálunk és másutt egyaránt. A feszült atmoszféra lecsapolásának egyetlen lehetősége volt: a háború.

Megindul a laviná

A Monarchia hadüzenete megindította volt a lavinának. Németország a szövetségi hűséghez méltóan azonnal kijelentette szolidaritását. Az akkori Olaszország azt megtagadta.

Az események gyorsan követték egymást. Pillanatok alatt a földhöz nőtt ki az antant érdeke csoportja. Németország hadüzenetét nyomom követte Anglia, Oroszország és Franciaország hadüzenete. Így nőtt meg pillanatok alatt egy elvakult, tüdőbeteg fantasztia merénylete a világ népeinek háborújává.

Világpusztítás 51 hónapon át

1914 júliusában mindenki azt hitte, hogy három hónappal tovább nem tart a háború. Katonák állították, hogy a modern háború technikája gyors megoldást terem. Ennyi időre voltak felkészülve is.

Igy is indult a betörés Szerbiába, a német előtörés Belgiumon át Párizs elővárosáig.

De jött Marne síkja, az Archangelovói erőd-ív és megfordította a háborút. A nagy taktikai modulatókkal való operálás megszűnt, helyét felváltotta a pozíció-harc, amelyben a győzelmet a szívósság, az akaraterő és a technika aratták. Számtalan feljegyzés, emlékirat tárgyalta a rémséges ötvenegy hónapot. Amikor feldőztek a nagy világháború, csak annak a megállapítására szorítkoznak, hogy a háborút nem a frontok veszítették el, a vereséget a harctereken kívül szenvedték.

Az őszirózsás forradalom

A harctereken még ropogott a fegyver, döngött az ágyú, a katonák vérik hullásával védtek a talpalattnyi földet, amelyen állottak. És akkor csináltak meg a front mögött a forradalmat. A magyar katonának semmi köze nem volt a forradalomhoz.

Ahban a forradalomban, amely az őszirózsás jegyében folyt le, hiába keresők a nemzeti függetlenség nagy gondolatait, hiába vártuk a nemzeti újjászülést eslekedeteket. Voltak a forradalomnak lelkes fanatikusai, jóhiszemű fantasztái, de nem volt Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos és nem volt Napoleóné.

Az őszirózsás forradalomnak utja ezért nem vezethette meg a Majthényi-sílig sem, Világoshoz sem. Az őszirózsás forradalma csak 1919 március 21-ikéig vezetett.

A kommun

A teoretikusok Franciaországban jócskák forradalmat és Németországot félőttek a kommunizmú. És ime kommunizmúsnál a feudális Oroszország és a feudális Magyarország. A theoria tótogást áll.

Megindult a tisztulási folyamata a futballszövetségben

Az éjszakai tanácsülés után — Bevezetik a nyílt professzionalizmust — Az Országos Testnevelési Tanács aknamunkája

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

A futballszövetség péntek éjszakai tanácsülésén röszakadtak a magyar futball egő sebei. A derengő hajnal együtt találta a futball parlamentjét és a felkelő nap első sugara gyűrőt árca emberekre világított a Rákóczi uti ablakok keresztül. A piros terítővel borított asztal körül a párizsi olimpiász reánk, magyarokra néve szomorú tanulságait tárgyalták komoly arca emberek. Az elsőnk székben Shwoy Kálmán dr. vezérkarri ezredes markáns alakja. Heves szócsaták folytak és — ezt el kell ismernünk — őszintén és becsületesen nyilvánosságára került minden, amely okozója lehetett a párizsi összeomlásnak. És talán ez az egyetlen vizsgálható momentum a dologban, mert ez az őszinteség nyújt meg minden halvány reményt arra, hogy a magyar futball fájó, nyílt sebei behelgednek és a megújodott magyar futball-sport vissza fogja varázsolni azt a gyönyörű szellemet, amely Magyarországot a világ első futballnemzeteinek sorába emelte.

A pénteki átvirrasztott éjszaka után két nap telt el és — ez jellemi a magyar futballsport népszerűségét — palotákban és külsőli tömegzsúfókban egyaránt ezeket az eseményeket tárgyalták azóta az emberek. A legérdekesebb megállapításunk az, hogy nincs nézeteltérés. Az egész sportközönségnek az a nézete, hogy a párizsi katasztrófát a gyenge vezetésön kívül — amely csak másodsorban jöhet

A magyar történelem szegénylappal a 151 napos Kun Béla-uralom. A kommun sokkal közelebb esik hozánk, semmint történelmi látáshóli mondhatnánk ítéletet róla. Két tény azonban le kell szögeznünk: hogy Kun Béla 151 napon át uralkodhatott Magyarországon, annak oka a polgárság szervezetenében korecsendő. De tény az is, hogy a kommunt nem az oláh szuronok, hanem a munkásság szervezetei döntötték meg.

A történelem lesz hívatott kritikát gyakorolni Magyarországra a gyászos emléki korszaka felett.

A román megzálás

A kommun rémségei kellettek ahhoz, hogy a román megzálás eseményét ne őrezdik oly mértékben, mint az arcunkba kergette a vért. Aropluria is be kell vallanunk, hogy a román csapatok bevonulása a felszabadulást jelentette és a véres polgárháború elkerülését.

Ha semmi bűne nem lett volna a kommunnek, az oláh megzálás, melyre alkalmat szolgáltatott, elég arra, hogy örökké égesse arcunkat a szegényprimitiata.

Az utolsó négy év

Sokkal közelebb esik hozánk az utolsó négy esztendő, semhogy elfogultalanok lehetnénk. És mégse térhetünk ki az elől, hogy ez a négy év nem hozta meg a felvirradást.

Az elmúlt négy év szomorú határákóval a büns merényletek, a feloldott gyilkosságok, a numerus clausus, Zalaegerszeg, a botbüntetés, a lelkek meg nem békülése.

Fájdalmas stációk. Más vártunk. És nem hiszünk, hogy mindezek akár forradalommal, akár a kommunéln megindokolhatók volnának.

Dereng a jövő

Nem lehetünk igazságtalanok. A négy év is a mult már, akárcsak a forradalom, a kommun, a megzálás. A multé, mint az a gyászos nap, amely mindent feloldotta.

A miénk a jelen, a miénk a jövő s azt olyanná tehetjük, amilyenné mi akarjuk. És a felelősséget is vállalnunk kell érte, meri a felelőtlenségnek is el kell mérnie a multban. (36)

a megmóltalozott apórszelleme okozta. Az olimpiászai kiküldött válogatott játékosok anyagja elemelő, amely a sebzémet fontosabbnak tartotta, mint a nemzeti ménekrét való buszletlen és lelkes küzdelem akaratát.

A hírhedt Hausmann-hotel borzalmán sem bizonyultak olyan hajmeresztőnek, mint amilyen fájdalmas és szomorú a fenti körülmény. És az osztatlan magyar sportközönségemnyben kilakult az a nézet, hogy most már nincs vesztési való idő. Féire az ásszeméremmel! Az a játékos, akit eddigi titokban fogadott el pénzt a játékeért, ne vésztelje azt nyitlan, nyugta ellenében félvenni. Profnak lenni nem szűgyen, ez az átlátszólag nem lehet tulajdonsága egy jellemes sportembernek.

El kell választani az amatőr, passzonalizmus játékosokat a hivatásos futballistáktól!

Zngó helyeslés kísérte Shwoy Kálmán elsőnek meggyőződéstől áthatott szavait, hogy a futballszövetség elsőnek visszazodja mandátumát a közgyűlésnek, de nem azért, meri a felelősség alól akardának kibújni, hanem azért, meri új helyzet előtt állunk, amelyhez új program vezetőség szükséges.

A Hétfői Napló munkatársa a lemondott elsőnek egyik tagjához dr. Fildessy János alelnökhöz fordult, akinek az új helyzetre vonatkozó véleményét kérte ki.

Munkatársunk azért választotta Fildessy doktort az elsőnek tagjai közül, mert Fildessy a magyar amatőrsport egyik legrégibb munkása. Ezekben keresztül vezetette a Budapesti Egyetemi Athletikai Club futballjegyét. Az egyetemi klub ugyanis egyike azoknak a kluboknak, ahol minden időben a legműködő amatőr-szellem uralkodott és politikai a legkörülhatetlenebb amatőr-sportpolitika volt. Ennek ellenére meglepetés hallgattuk Fildessy János dr. liberális álláspontját ebben a fontos ügyben. Az MLSZ alelnöke így nyilatkozott:

— A legelőször teendő az MLSZ-nek a tanulásokról alapos ismerete után az amatőr és a professzionalizmus között a határvonalat meghúzni.

A párizsi futballolimpiász tartama alatt alkalmas volt eszmecsere folytatni a kontinens legelőkelőbb futballjegyzeivel. Így többek között Méri Hugóval, Jókaiossal, továbbá a cseh szövetségi kapitánnyal. Valamennyien meg voltak győződve arról, hogy a kontinens futballszövetségeit az angolok való kélelem korlátozta eszekevesi szabadságban. Ezért nem merték a nyílt professzionalizmus elismerésének kényes problémájához nyulni, mert azt tartották, hogy alulmaradnak az angolok következtében, ridég álláspontjával szemben. Örméll állásponttal meg, hogy ez a problémát megoldani az MLSZ-nek a professzionalizmus kérdéseben a készenlétben test nyílt és becsületos döntő lépése is bizonyítja.

Meggyőződésom az, hogy egyetlen állam futballszövetsége vagy egyesületi sem volna képes jelenleg hívtársos játékosokat eltartani. És a kérdés csak új oldható meg, hogy a játékosok továbbra is megtartsák polgári foglalkozásukat, míg a mérkőzések jóvedelméből megjelölt részesedést kapnak. Eszeke az egyesületek természetesen teljesen hibátlis kellene az amatőr-kluboktól, amennyi játékosokra a legelsőkorok amatőr-szoldjok volnának költészek.

A munkabérmegőrtéshez rendszeres bizonyos körülmények között elfogadható tartom. Természetesen csak a effektív munkabérvetésesség megőrtésével engedélyezném. A munkabérmegőrtés frügye alatt rangot viselésés történik. És a rendszer azonban az amatőr és a hivatásos futball kettéváltásának által tisztázódnia fog.

Ausztria háborhangru deklarációja után rövidesen döntene a kérdésben a csehek is, míg harmadiknak — ugy hiszem — mi következünk.

Meg kell még emlékeznünk az Országos Testnevelési Tanácsnak az MLSZ ügyéről. Legutóbb is fenyegető hangu levelet intézett az MLSZ-hes, amelyben a párizsi olimpiász eszméjének követelése sürögően. A futballszövetség esélye hangu levélben válaszolt, amelyben udvariasan de erőfeszés utasította vissza a jogtalan beavatkozást, de megkötődte az eszméjüket, az dokumentálód, hogy nincs takargatnivalója. Shwoy ezredesnek ezt a férfias lépését a tanácsnak elemélségi tagjai fogadták különösen tetszősen. Fodor Henrik dr., az MTK futballigazgatója igen helyesen mutatott rá arra, hogy

a párizsi kudarcnál sokkal veszélyesebbnek tartja az OTT folytonos keletlenkedését, amiből — nézete szerint — semmi joga nincs.

Az Országos Testnevelési Tanács összetételénél fogva annyit írt a labdarúgáshoz, mint a hajdu a harangtűzölőnek, az futballsport ellen irányuló minden aknamunka inaktivitása az OTT-től indul ki. Találónan jegyzete meg a múltkor is egyik tanácsot, hogy

az ország leghatalmasabb sportszövetségének: az MLSZ-nek csak nyílt képviselője van OTT-ban, mint a elbakkházi önkéntes tisztelő-testületnek.

Frakk és szmoking
Ötvenkötésű köcszöny, kereszt használt frizúrák, topcszokban kaphatók. Széleskörűen elterjedtek. Ár: 10000 Ft. Frakk A. Lajos, Szerecsen-utca 47. Telefon 25-25.

Nem kell már drága fürdőhelyre utazni! Árpád-Strandfürdő (Csillaghegy)
Bérel egy kabint az újonnan átalakított kiránduló reggel, Pálffy-téri villamostól (indul óránként), kellemesen üdül, bármely időben visszatérhet otthonában

Elfogtak két útlevelescsalót

Tömeges szélhámosság amerikai útlevelekkel — Igazlmas hajsza a Teréz körúton

— A Hétfői Napló tudósítójától —

Amióta hónapok óta színelvet az amerikai útlevelek kiadása, egyre több csaló és szélhámos veti magát az amerikai útlevelekkel való szédülésre. A főkapitányra tömegesen érkeznek a feljelentések rendszerint ismeretlen tettesek, de gyakran ismert rovtomultú egyének ellen, akik jelentékeny összegűt csalnak ki amerikai útlevel szerzése céljára, amint a pénzrel eltűntek.

A számos csaló közül, akiket heteken át hiába kerestek, ma kettőt sikerült elfogni a detektíveknek. Az egyik Kiss Sándor 26 éves állítólagos kereskedő. Ellene Horváth Sándor kereskedő tett feljelentést. Horváth 60 dollárt és több aranyérmét adott át Kissnek azzal, hogy Amerikai útlevelet szerezzen neki. Kiss a pénzzel és az ékszerekkel eltűnt. Hosszas véletlen folytán maga Horváth juttatta a rendőrségre csalóját. Véletlenül meglátta ugyanis az uccán Kissét, aki amikor kocsinak eredt a Nyugati pályaudvartól végig a Teréz körúton. Hosszas igazlmas hajsza kezdődött. Közél 50 ember üldözte a bánulatos gyorsasággal menekülő Kissét, akinek azonban sikerült egészen az Oktogonig jutni. Itt befordult az Andrássy útra, az Oktogonon szolgálatot teljesítő lovasszerdó utána nyarant és néhány percnél igazlmas verseny után utóérte Kissét, aki a farszói hajsza után ajultán rogyott össze. Előállítását a főkapitányságra, ahol a csalót őrizték vették.

A másik útlevelesaló szintén a Nyugati pályaudvar mellett került a rendőrség kezére. A pályaudvar közönségének megfigyelésével foglalkozó egyik detektív felismerte Láng Lajos több ügyből kifolyólag körözött 24 éves volt napidíjast, aki ellen a mult héten Molnár László tömegbűzömmányos tett feljelentést. Láng többszáz dollárt vett át Molnár kezéről útleveleszerzés céljára és a pénzzel megszökött. Az elfogott csalót a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták. Azonnal akasztették az ügyészségre, ahol régebbi bűnelért is felelősségre vonják.

Feloszlik a belügyi nyomozó osztály

A belügyi nyomozóosztály rövidtáruú élete alatt szomorú nevezetességre tett szert. Egyike volt azoknak a szerveknek, amely a politikai természetű nyomozások terén gyakran fölös buzgósággal dolgozott.

Arról értesülünk, hogy a belügyi nyomozóosztályt, amelyet a forradalmak, illetve a román megszállás után szerveztek, a belügyminiszter feloszlatja.

Most, hogy az egész vonalon reukálják a tisztviselői létszámot és az államrendőrség kötelezőből is sok rendőrtisztviselőt nyugdíjaztak, időszerűvé vált a belügyi nyomozóosztály feloszlatása. Augusztus első felében az összes rendőrtisztviselőket a detektívek beolvasztják az államrendőrségbe, illetve a főkapitányság tagjai közé. A főkapitányságon három rendőrfőnöknécs, öt rendőrtanácsos, kilenc rendőrkapitány, tizenegy rendőrfogalmazó és egy esomó detektív nyer elhelyezést. A nyomozóosztály többi tagjait vidéken és a kerületi kapitányságokon helyezik el.

A főkapitányságon ezzel a nagy létszámsűkenesséssel egy régi tervet valószínűleg meg. Ezentúl minden hónapban más és más tisztviselők fogják ellátni a vonatellenőrzés munkáját. Az exponáltabb vasútvonalakon több rendőrtisztviselő fog utazni, akik a mellőltük beosztott detektívekkel együtt minden holnapotól harminckétig csak a vonatokat fogják ellenőrizni.

A hivatalos rendelet a napokban fog nyilvánosságra kerülni, azonban a belügyi nyomozóosztály feloszlatása már megkezdődött.

Pénteken elnapolják a Házát

Almássy László nyilatkozata

— A Hétfői Napló tudósítójától. —

Két hete vonaglik a nemzetgyűlés az indennmitás vitájában, amely már senkit sem érdekelt. Igaz ugyan, hogy kedden előreláthatóan véget ér a vita, de ez a fővárosi javaslat letárgyalására már nincs hatással. Az egységspárt ugyanis

legfeljebb július 8-ig, vagyis még egy hélig hajlandó az ülésen résztvenni.

Kérdést intéztünk ez ügyben Almássy Lászlóhoz, az egységspárt ügyvezető alelnökéhez, aki a következőket mondotta a Hétfői Napló munkatársának:

— Két hete folyik az indennmitás vitája. Ha az ellenzék négy nap alatt átengedte volna a felhatalmazási javaslatot, közel három hét állott volna a fővárosi javaslat szónokainak rendelkezésére. Az egységspárt meghozta az áldozatot, de tovább várni nem lehet.

Július 8-ika az utolsó terminus,

ha addig letárgyalják a fővárosi javaslatot, jó, ha nem elnapoljuk a Házát.

Más forrásból szerzett értesüléseink szerint már 8-ika előtt sor kerül az elnapolásra. Szombaton és hétfőn ugyanis különben sem tart ülést a nemzetgyűlés, természetes tehát, hogy

már pénteken elnapolják a Házát

egy, hogy — hűr szerint — sor sem kerül a fővárosi javaslat tárgyalására, mert az indennmitás után két kisebb pénzügyi javaslatot és a tanárképzésről szóló javaslatot forják letárgyalni.

Holland nevelőszülők Budapesten

Szívesen jöttünk az önök országába — Patófit, Jókait, Molnárt, Adyt ismerik Hollandiában — Színházi ügynökségek magyar darabokról tárgyalnak — Hollandiában nem ismerik az osztályellentétet — A szabadkereskedelem hazája

A Gyermekvédő Liga néhány év előtt mozgalmat indított a lerongyolódott magyar közeposztály és a szynlödő munkások hiányosan táplált gyermekeinek külföldi elhelyezésére. A holland nemzet értette meg elsőnek az akció fontosságát. A hollandusok megérték, hogy a Gyermekvédő Ligán keresztül egy verődő, nemzet szerencsétlen emberpalántái kérnek, könyörögnek megértést, jószágot, nyugodt és deris utóhont — néhány hétre, pár hónapra. Az eredményt ismerjük. Eddig huszazernél több szegény, meztelen, rongyos ruhához, fáradt szülőkhez, rideg, kopár otthonhoz szokott magyar hivatalnok- és munkásgyermekek élvezte hollandus családk deris, megelégedett vendégszerető hajlékát.

Éljenek a hollandusok!

A magyar gyermekek holland nevelőszülei, mintegy háromszázan, most kies és boldog hazájukból előttek hozzánk, hogy közvetlen közelből megismerjék Magyarországot, az itteni nyomot és megismerjék az igazi szülöket, akiknek gyermekeit annyit szeretettel, odaadással és önzetlennel tartottak maguknál, minden jóval ellátták és egy boldog ország minden szépségével elhalmozták. A holland nevelőszülők közül mintegy nyolcvan a Continéntál szállóban nyertek elhelyezést. Amióta itt tartózkodnak, a szálló előtt életveszélyes a tölöngás. Százakra menő tömeg zsong és éljenzi a hollandusokat.

A szálló halljában korá reggeltől késő estig eleven, liktető az élet. Dénes Gyula, a Continéntál agilis igazgatója, a legnagyobb körültekintéssel intézkedik, irányít és tolmácsol.

Magyarország független és nagyon szerencsétlen

Mintegy félórát várakozás után Dénes igazgató értesített, hogy Mein Tayan, a hollandus vezetője, aki az amsterdami városi vezérnök vezérigazgatója, szívesen lát asztalánál. A hall kis kerek asztalánál ülnek: Mein Tayan, Dénes igazgató és e sorok írója. Pár pillanat múlva asztalunkhoz ül egy tündöklően szép szőke asszony. Mein Tayan felesége.

Mielőtt egyetlen szót szólhatnánk, Mein Tayan megjegyzi:

— Mindenről nagyon szívesen beszélék, de egyetlen kikötésem van: politikáról ne essék szó.

Miután előlöt megnyugtatóan, így folytatja:

— Nagy örömmel jöttünk az önök országába, amelyről a mi kis nevelt

gyermekaink olyan sok szépet beszéltek.

— Mit tudnak Hollandiában a mi országunkról: tudják-e, hogy merre van és kik a lakói? — kérdeztem.

Mein Tayan mosolyogva felelt: — Högnye! Tudjuk, hogy Magyarország független és nagyon szerencsétlen...

Szóhoz se juthatok, folytatja: — népecsége nélkülűk, gyermekei szynlödnek és elpusztulnak. Éppen emiatt akellönk tovább folytathatjuk. Most újabb 540 magyar gyereket helyezünk el Hollandiában.

A holland nép boldog és megelégedett!

A magyar kivándorlásról esik szó. — Ujában — mondja Mein Tayan — sok száz magyar vándorolt Hollandiába. Pedig rosszul tszák, mert nálunk is nagy a munkanélküliség. Különösen az építőipar pang és él át válságos időköt.

De azért — kérdezem — teljesen békébeli állapotok uralkodnak Hollandiában?

Mein Tayan felesége válaszol: — Majdnem békébeli. A legalsóbb néposztály is keres annyit, hogy keresetéből félre is tehet. Nálunk — folytatja — a ruházókadás és élelmézés nem okoz gondot. A mi néptünk megelégedett és boldog... De azért lakásínség nálunk is van...

Városok — mezőgazdaság

A holland városokról érdeklödöm. Mein Tayan szemé fölisillan, mikor beszélek.

— Városaink szépek és rendezettek. A legkisebb városkának is van kifogástalan vízvezetke és gondozott aszfaltjárda, kockakövel kirakott kocsútája.

És a holland mezőgazdaság? — Az is gyors iramban fejlődik. Újabb meg újabb vadvízes területeket csapolunk le és tesziünk termékeny földd. Most egy 36 ezer hektárnál mecsarat csapolunk le. A munkálatok hatszáz millió holland forintba kerülnek. De ez az ősszeg bőségesen meghozza majd a kamatját, hiszen harminchatezer hektárnál olyan termőföldet nyerünk, amely hat méternél terül el majd a tenger színe alatt.

A szabad kereskedelem hazája

Közben asztalunkhoz telepedik Le Févre holland újságíró. Alig, hogy a bemutatkozás formáságain tulcsök, Hollandia kereskedelmi és gazdasági helyzetére fordul a beszéd.

— Hollandia — mondja Le Févre — a szabadkereskedelem hazája. Mi azt valljuk, minden nép ott vásárol, ahol olcsó és ott ad el, ahol a leg-

jobbán értékesítheti áruját. Cobden elveit valljuk: meg kell szüntetni a vámsorompókat.

Nem ismerjük az osztályellentétet

Holland kollégám megjegyzi, hogy impresszió szerint Budapestben nagy és igazi világráros társadalmi élet folyik. Ezzel kapcsolatosan én a holland társadalmi állapotok felől érdeklödöm.

— Nálunk kifogástalanul jók a társadalmi viszonyok. A holland nép nem ismeri az osztályellentétet és nem kutatja: kinek mi a vallása. Hasonló jókat én nem mondatam az itteni viszonyokról.

Mifutdnak Hollandiában a magyar kulturárok!

— Tudnak Hollandiában valamif a magyar kulturárok? — kérdeztem. — Nagyon keveset — hangzott a válasz. — Csupán Petöfi és Jókai neveit ismerjük. Az „új”-ak közül Molnár Ferenc és Ady Endre nevei ismerősök.

Szóba került, hogy milyen nagyszerű és fejlett színházi kulturája van Budapestnek. Ezt az alkalmat arra használtam fel, hogy megkérdezem, ismerik-e Hollandiában a világot bejárt magyar színműveket és általában a magyar irodalom világhírű termékeit. Erre már kedvezőbb a holland újságíró válasza.

Igen, újában sokat irnak a hollandi lapok a magyar színházi kultúra fejlettségéről. És a magyar színműirodalom világsikeréről. Mint hallottam, hollandi színházi ügynökségek tárgyalásokat folytatnak ismert magyar színdarabok megszerzésére.

— Általában — folytatja — Hollandiában mindjobban fokozódik az érdeklődés Magyarországról. — Amsterdam, Rotterdam, Utrecht — a többi jelentős holland városok könyves boltjaiban számos hollandra fordított magyar irodalmi mű található.

Szobrászainkról, festőinkről keveset tudnak a jó hollandusok.

Hollandiában is ismerik a matyókat

Mialatt beszélgetünk, matyó himnuszokat és szobhnél-sebb kézimunkákat szállítanak föl a szálló első emeleti tálarságjába.

A hollandusok nagy elragadtatással nézik a matyó népművészet remekét.

— Tudják-e, hol készülnek ezek a gyönyörű kézimunkák? — kérdezem.

Mein Tayan szépséges felesége nagy önzéttel felelt: — Természetesen! Hiszen Hollandiában egész sereg ember foglalkozik ezeknek a „matyó” munkáknak az értékesítésével.

— Erdekes nép ám a matyó — yetem közbe —, mire holland kollégám megjegyzi:

— No majd vasárnap megismerjük a „matyó”-kat.

A budapesti fogadtatás is szöbakörül. Mindhárom egyszerre mondják:

— Budapest gyönyörű város. A fogadtatást és vendéglátást soha nem feledjük el.

Majd Le Févre újságíró ezt mondja:

— Mindezekről részletesen beszél-mölünk a mi sajtóknaköt.

Elköszöntem a hollandusoktól. Es sokáig gondoltam rájuk. Ember-ek, akik megtanultak és tudnak szeretni. Boldog emberek.

Mein-kávé

Lakására jövök

vanit háza-nál térti-rubát, federmény-éipót, stb. Friedner, Rökk Szilárd-utca 22. III. 19. Telefon József 62-41

Chorin Ferenc a szanalásról és a vámtarifáról

Vasárnap délelőtt tartotta a Gyár-
iparosok Országos Szövetsége XXII.
évi közgyűlését Chorin Ferenc el-
nökletével, aki megnyitójában eze-
ket mondotta:

— Pénzügyi viszonyaink rende-
zése küszöbön áll. Egy ideig nem
lebeg felettünk a jövetelet Damokles
kardja. Snyós áldozatokat kellett
hozni a szanalás érdekében. Sikert
kivánok a kormányok, de attól fé-
lek, hogy a szanalásnál az állami
szükségletek nagyon is szük keret-
ben lettek megállapítva. Reméljük
azonban, hogy joggal apellálhatunk
majd Európa és Amerika pénzpiá-
cára. Magyarország vállalta a terhe-
ket, a magyar ipar pedig dolgozni
fog, hogy beválthassa a hozzáfűzött
reményeket.

Azután Fenyő Miksa fejtegette ki
véleményét a szanalásról és az ön-
álló vámtarifáról, valamint a ma-
gyar ipar köteleztségeiről.

— Péter és Pál napján, a munka
ünnepnapja, számunkra lázas, új
munkára, új bizonytalanságokra
nyit kilátást. A magyar ipar szár-
nyaszegetten fekszik. De munkás-
kezek tartják a kalapácsot és dol-
goznak, anélkül, hogy kérdeznék:
miért. Amit az ország évtizedes har-
cok árán kivívott magának, abból
csak a kulturigények maradtak meg.
Nekünk kultur-irredentát kell folyat-
tunk.

— Nagy esalódást keltett — foly-
tatta —, hogy a szanalás intézkedé-
sei között voltak olyanok, melyek
adópolitikai szempontból terhesek a
gyárparra nézve. A rendelkezések
szerint a Hegedüs-féle vagyonsvált-
ságot meg kell ismétlni. Ugyanak-
kor történt ez az intézkedés, mikor
a gyárpar nyolc millió frank-
valuta előleget nyújtott a kormány-
nak és hajlandóknak mutatkozott egy
százmillió frankos kölcsön adására.
A Nemzeti Bank alaptőkájéből is
öt-hatmillió aranykoronát jgyezett a
gyárpar, jóval túlhaladva a gaz-
dáék által jgyezett összegre.

Üdvözölte az új autonóm-vám-
tarifa életbelépését, mely évtizedes
álma a magyar iparnak. Köszö-
netet fejezi ki Korányi báró pénzügy-
miniszternek azért a megértő szel-
lemért, mellyel a magyar ipar ér-
dekeit megvédi a demagógiával
szemben.

— A Jugoszláviával kötött keres-
kedelmi egyezmény június elsőjén
éltbe lép. Talán követni fogja több
szerződés, többek között a cseh és
orosz is. Így kapcsoljuk be Magyar-
országot újra a nyugati államok
sorába.

Majd a gyárpar nehéz helyzeté-
ről szólt. A magyar ipar a rossz
hitelettel miatt 45 százalékos hitellel
dolgozik. Így aztán az exportpiacon
nem állhat meg. Nem vezetí animo-
zítás a bankok ellen. De ezt a kér-
dést meg kell oldani.

A gyárpar szociálpolitikai köte-
lességéről szólt még, azután Weiss
Manfréd emléket védte meg az
utóbbi időben elhanyagolt támadások
kal szemben.

Fenyő Miksa nagy tetszéssel fo-
gadott beszéde után a Gyozs tisztí-
karának megválasztására került a
sor. A hivatalos jelöltek közül
közfelítással választották meg.

Az egész testcsuly

a sarokcsonton nyugszik járás közben,
vagy ha állunk. — Csakis a saroknak

Berson-gumiarokkal

és a talpnak Berson-gumifaltal-
pal való alátámasztásával érheti el, hogy
lába járás közben ne fáradjon el és
egészséges maradjon. U. i. csakis cipészt,
hogy lábbeljeire Berson-gumiarokot
és Berson-gumifaltalpal tegyen

A fascisták nem hallgatnak már Mussolinire

Dumini nem talál védőt — Újabb támadások Olaszországban

Róma, jun. 29.

A Mateotti-ügyben elrendelt bírói
nyomozás mind szélesebb körre ter-
jed. Az újabb nyomozás során vi-
deljébe az újabb nyomozás során más
világításba került a Nitti háza ellen
intézték támadás is, melynél a volt
miniszterelnök csak véletlenül me-
nekült meg. A *Sereno* szerint a
Visszálbíró megállapította, hogy
Rossi sajtófőnöknek és a belügy-
miniszterium több tisztviselőjének
a rendőrségre gyakorolt pressziója
miatt vált lehetetlenné a gonosz-
tevék üldözése. Két fascista adta ki
a parancsot Nitti házában lerombolá-
sára. Ez a két fascista ma állítog
a képviselőház tagja. Az egyik csak
ügy menekült meg a letartóztatás
elől, hogy azt vallotta, hogy felsőbb
helyről kapta rá a parancsot. Rossi
is beleavatkozott a dologba, nehogy
politikai botrány legyen belőle.

Mig az eddig letartóztatott összes
fascistáknak megvan már a védő-
jük, Dumini hiába fordult az ügy-
védekhez, egyik sem hajlandó vál-
lani védelmet.

Az ellenzék egyre bizalmatlanabb
Mussolini ígérgetéseivel szemben és
bizalmatlanságot fokozza a fascis-
ták erőszakoskodása a vidéken.
Milanóban a fekete ingesek beron-
tottak egy nyilvános helyiségbe és
vérsére vertek egy csomó embert.
Egy közúti kalauz másnap sérülé-
seibe belehalt. A milánói rendőrség
állítog már ismeri a banda tag-
jait, akiknek letartóztatása minden
pillanatban várható. Más városok-
ban is fordultak elő ilyen esetek,
amelyek azt a benyomást kel-
tik, hogy a vidéki fascisták inkább hal-
gatnak vezéreik uszító beszédeire,
mint Mussolini parancsára, amely
eltiltja a fegyverviselést.

Averescu és Mussolini szövetkeztek a kis ántánt felbontására

Bukarest, június 28.

A *Lupta* című lap szenzációs cikkben
számol be, állítog az ügy idegen diplo-
mata indiszkrétciója nyomán, arról, hogy
Averescu római útja alkalmával szer-
ződést kötött Mussolinival, melynek ér-
telmében az olasz miniszterelnök köte-
lezte magát arra, hogy Averescu
miniszterelnöksége esetén kieszközli a
szovjetnél a besszaráiai kérdés vég-
leges rendezését, rábírja az olasz pénz-
piacot, hogy nagyobb kölcsönt nyújtsen
Romániának és ígérletet tesz arra nézve,
hogy valóra válleik a román királyné
hón óhajtott terve és létrejőjön az
olasz és román dinasztia összehazso-
dása. Erre kötelezte magát Mussolini és

ezzel szemben Averescu, mint miniszter-
elnök, arra nézve vállalt kötelezettséget,
hogy Románia külpolitikáját az olasz
külpolitikai tervek szerint irányítja,
hozzájárul a

a kisántant megszüntetéséhez

és segít megvalósítani Közép-Európában
az olasz hegemoniát. Averescu állítog
az erdélyiek és a parasztpárt fúziója
után audiencián jelent meg a király
előtt és ismertette a román király-
lával a Mussolinival kötött megegyezés
alapján kifejtendő politikáját és a ki-
rály állítog elfogadta Averescu aján-
latát és megígérte, hogy októberben őt
bizza meg az új kormány megalakításá-
val.

A tanítók akeiót indítanak a felvételi vizsga ellen

A numerus clausus új formája — A szakértáriak helytelenítik a felvételi vizsgát — Kiténő bizonyítvánnyal sem felelnek meg a gyermekek

A középiskolai felvételi vizsga el-
len már annak idején állást foglat-
tak a tanferriak. Akkor azzal biztat-
ták őket, hogy a kivételes hatalom
megszüntésével a felvételi vizsgát is
megszüntetik. Ez azonban nem törté-
nt meg, sőt ma kegyetlenebb a fel-
vételi vizsga, mint előbb volt.

A felvételi vizsgát az elemi iskola
végzetével kell lennie annak a 10
éves gyerekeknek, aki a középiskolába
akar beiratkozni. Pedagógiai absz-
zurditása mellett ez a rendelkezés
a legmészebbmőnöz dezavualása
elemi népoktatásunknak.

Emellett a felvételi vizsga a gyar-
korlatban is esodöt mondot. *Pikler*
Emil szocialista nemzetgyűlési ké-
pviselő a közelmúltban egy interpel-
láció kapasan ismertette egyik fel-
vételi vizsga kérdéseit. A nemzetgyű-
lés tagjai esodálkozással hall-
gatták az ismertetést s megbotrán-
kozásuknak adtak kifejezést. Nem
is képzelték el, hogy ez a pedagó-
giai lehetetlenség a gyakorlatban
bevaljon.

A rendeletek azonban legnagyobb
hibája, hogy nem több, mint
burkolat numerus clausus, amely al-
kalmatlan politikai visszaélésekre.
Dródy Gyözö a nemzetgyűlésen pénteki
ülésén a parlament folyosóján
felháborodva mutatta egy tiszta
kiténő eredménytelé végzett ele-
mista leányka bizonyítványát, mely-
nek hátlapján az állott, hogy a fel-
vételi vizsgán nem felelt meg. A
kislányka zsidó szülök gyermeke
volt.

Munkatársunk megkérdezte egyik
előleki fővárosi gimnázium igazga-
tójának a véleményét a felvételi
vizsgáról, mely a következő:
— A felvételi vizsgát pedagógiai
szempontból is helytelennek tar-
tom. Az elemi iskolai oktatás a tö-

megoktatás jellegével bír, ami ter-
mészetesen nem fejlesztheti ki a
9—10 éves gyermekben az önállósá-
got. Már most odá kerül az a 9—10
éves gyerek a vizsga elé, ahol ismer-
etlen arcoat lát s ahol őt van
kevesed magával. Szinte elképzel-
len ritkaság, hogy a gyermek a kér-
désekre megfeleljen ebben a millió-
ban, habár tényleg mindenre tudna
egyébektől feleletet adni. Azt hiszem,
hogy a felvételi vizsga rendszere
nem lesz hosszú életi.

A tanítóság köréből így informál-
ták munkatársunkat:

— Az ugynevezett felvételi vizs-
gának semmi célja nem lehet által-
ánosságban, de arra mindenesetre
alkalmas, hogy az elemi oktatást
deavualja, ami pedig nemcsak
méltánytalanság a tanítósággal
szemben, de súlyos pedagógiai hiba.

— Vagy jól elvegye a gyermekek
az elemi iskolát, akkor azt bizonyít-
ványa igazolja s ez esetben semmi
szükség új vizsgára, vagy külön
kell készülnie a gyerekeknek a fel-
vételi vizsgára s akkor igazságtalan-
ság történik, mert a gazdag gyer-
mekek privilégiumává teszi a köz-
épiskolai tanulást.

— A tanítóság magára nézve sé-
relmesnek találja a rendeletet s an-
nak eltörlése érdekében akeiót fog
indítani.
Ehelyütt jegyezzük meg, hogy ne-
hány statisztikai adat már eddig
karakterisztikus képtérfja a felvételi
vizsgának. Egyik fővárosi gimn-
náziumban a jelentkezők 27%-
a, másikkban 32%-t, egy harmadik-
ban 45%-t utasítottak vissza, sőt
volt olyan, amelyben csak 35% jut
át a rostán.

Az ilyen eljárás lehet politika, de
pedagógia semmiesetre sem.

Riedl kárbeeslő rálött Perczel Mór ny. főispánra

— A Hétfői Napló tudósítójától.

Tegnap este a főkapitányságra
előállították Riedl Alfonz tartalé-
kos százados, kárbeeslő, aki a
nála albeletben lakó Perczel Mór
nyugalmozott főispánra rálött.

Perczel Mór, aki baráti viszonyban
állott Riedl Alfonzzal, ez év márc-
susiában feleségével együtt költöz-
ött be Riedl budafoki út 113. szám
alatti lakásába. Eleinte a legjobb
egyértésben éltek, mig egy pár
hétrel ezelött különböző nézeteléré-
sek miatt elmergesedett a viszony
közöttük. Nap-nap után heves jele-
netek játszódtak le a lakásban.
Riedl nemrégiben felemelte Perczelt
házbéretés emiatt Perczel a járás-
bírósgon feljelentette lakásadóját.

A járásbírósgon a minap tár-
gyalták az ügyet és kimondták,
hogy Perczel nem köteles a felemelt
házbéret fizetni.

A lakás főbérlelé, Riedl, a járás-
bírósgói tárgyalás után heves szem-
rehányást tett a főispánnak, azon-
ban ekkor nem lett komolyabb kö-
vetkezménye az összefutásnak.

Ma délután Riedl benyitott Percel
szobájába s újabb vitát kezdett a
járásbírósgói kereset miatt. Szó
szót követte s az erősen felindult
Riedl hirtelen kirántotta revolverét
s a főispánra célozva, elsütötte.

A lövés azonban célt tévesztett. Per-
cel felesége sikoltva kirohant a
szobából s segítségért kiáltott. Ez-
alatt az idő alatt Riedl újra célozt
s a második lövés Percel jobbát
találta. A házbélet berohant a
szobába s lefogták a még mindig
dühöngő Riedlt. Azonnal értesít-
ték a mentőket, akik Percel Mór
beállították a Kókus-kórházba.
Az örszemes rendőr Riedl Alfonzot
előállította a főkapitányságra, ahon-
nan kihallgatása után elengedték.
A vizsgálatot megindították a re-
volveres támadás ügyében.

Káposztásmegyeri versenyek

A miting második napja nagyszámú
közönség érdeklődése mellett folyt le.
Az egyes versenyeken meglátott az Ur-
lovasok azon igyekezete, hogy élvezetes
és szép sportot nyújtsen a közönségnek,
azonban a gát-meg akadályversenyeken
nem sikerült népszerű mezőnyt starthoz
állítani. Nagy meglepetésként hatott a
nap főversenyében nyerőnek jelentett
reos favorit Melusine lemaradása, ame-
lyet Slager küzdelemmel bír, de könnyen
előzött meg egy hoszsal.

Részletes eredmények:
I. Terike gátversenye. 3200 m. Angyi
hoszszakkal vezet. Az egyenesbe forduló
után Elsőm támad, de Angyi könnyű
nyerő marad. I. Angyi (4 Huszár). 2. El-
sőm (8:10 r. Selmece). 3. Kénés (8:10 r.
Binder). 5 h. 78 h. Tot.: 1000:6700.

II. Júniusi akadályversenye. 4800 m.
Borbély II. vezet az egyenesbe a forduló-
lóg, itt Vonzalom könnyen elúsz és fel-
tarva nyer. Futrinka rossz harmadik.
Lázító az engedelmességet megtagadva
s lovas feladta a versenyt. I. Vonzalom
(4 r. Gimpl). 2. Borbély II. (4 Mares. 3
Futrinka (8 Lipták). F. m.: Lázító; 3 h.
rossz harmadik. Tot.: 1000:1200.

III. Inky Antal-emlékversenye. 4000 m.
Slager végig vezetve, erős küzdelem után
könnyen nyer a Sigray-lovak ellen.
I. Slager (1½ Gimpl). 2. Melusine (8:10
r. Csató). 3. Ferrario (3 Binder). F. m.:
Nebich; 1 h. 2½ h. Tot.: 1000:2300.

IV. Atta Tróll akadályversenye. 4000 m.
I. Pető (p. Orosz). 2. Firuzek (7:10 r.
Binder). 1 h. Tot.: 1000:1700.

V. Dunakeszi hídencep. 1400 m. A re-
cord mezejét gyorsan indítja a startor.
Papushős pehelysulnyával elugrik és
Kányon bereszt Adut és Fácán előt.
I. Papushős (12 Szokola S.). 2. Adut (6
Stezák). 3. Fácán (5 Lapos). F. m.: Dol-
martino, Embona, My pet, Alpin, Che-
veril Polymela, Fen sacré, Santolina,
Ametist, Malweil, Csak azért, Marmara,
Serény, Evio Marshall, Fráulén Ida, Le-
onora, Madame Mero, Nagyrok, Beau
Fox. 2½ h. 1½ h. Tot.: 1000:18700, 3800,
2108, 2800.

VI. Kétekesek eladóversenye. 1100 m.
I. Siéna (2 Stenzel). 2. Blondin (20
Kovács). 3. Marletta (4 Horváth). F. m.:
Veredon, Karkas, Fortély, Harmatesep,
Csepel, Kókény, Susa, Miss Nelly, Fod-
ros, Drégely, Kontár. Tot.: 1000:2300,
1408, 3800, 1600.

A HÉT KÖZGAZDASÁGA

A Nemzeti Bank új valuta politikája

Ködtött marsrutájuk van a bankoknak a valutapiacra — A pénzügyi kormány legújabb intézkedései a korona stabilitására

Pénzügyi és gazdasági körökben meglehetősen nagy nyugtalansággal szemlélik azokat a jelenségeket, amelyek a legutóbbi napok során a korona frontja, illetve a dollár s az idegen valuták kurszája körül lejátszódtak. A gazdasági körök már több ízben kétségbe nem vonható módon kinyilatkoztatták, hogy a korona lényegesebb árfolyamemelkedése a legnagyobb válságba sodorhatja az egész ipart és kereskedelmet, mert egyrészt teljesen felborítja a legutóbbi hónapok kalkulációit bázisát, másrészt pedig egy esetleges árukraach előidézéséhez fog vezetni. Ily körülmények között fokozott jelentőséggel bírhat az az információ, amit erre nézve a legilletékesebb tényezők egyikétől nyertünk. Az információ a következő:

— Való tény, hogy a pénzügyi kormányban meg volt arra nézve a hajlandóság egész a legutóbbi napokig, hogy a korona kurszajválsága elő semmiféle akadályt ne gördítsen, hanem engedje szabadon hatni azokat a bel- és külföldi spekulációs tényezőket, amik most, a külföldi kölcsön éjnyerésével, illetve a Nemzeti Bank felállításával a magyar korona helyzetét érthető módon megváltoztatják kedvezően illetik meg. Nem lehetett azonban szemet hunyni ama jelenségek előtt, amelyek a valuták forgalmában legutóbbi lejátszódtak. Elsősorban kifejezések jutott az a tény, hogy a korona felvett tendenciáiból ismét csak a hivatalos spekuláció igyekezett használni a pénz dollárkursusait, amelyek a nemhivatalos forgalomban, amelyek ellen tulajdonképpen a kormány megkezdte a kezdeti reakciókat idézhetők elő magának a koronának árfolyamalakulásában.

Már pedig a kormány pénzügyi politikájának egyik legalkalmasabb pontja ma éppen az, hogy a korona árfolyamát

bizonyos mérésekre hozza, ami aligha érhető el, ha a korona árfolyamalakulását ismét csak a hivatalos spekuláció jut jelentős szerepre. Ennek ugyanis nagy érdeke, hogy a valuták árfolyamában egy állandó hullámzás járjon létre, ami természetesen azaz jár, hogy a korona árfolyamában se igen alakulhat ki egy stabil nyugvópont.

— E mérlegelemek hatásának tudni való, hogy a Nemzeti Bank kebelében működő devizaintézés politikája legújában teljesen új alapokra helyezkedett s míg azelőtt — tapasztalat szerint — a hivatalos devizavezetőség, a volt devizaközpont is különféle spekulációs manőverekkel igyekezett a maga számára megfelelő valuta-stokkot biztosítani s ebből törekvésben akaratlanul is iniciatívával szolgált a nemhivatalos spekuláció számára, addig a legutóbbi napok során lejátszódtott eseményekből már tisztán látható, hogy a Nemzeti Bank kebelében levő devizaintézési tevékenysége jórészt arra szorítkozik, hogy szabályos, nyílvilág hatást gyakoroljon a nemhivatalos valutaforgalom menetére s tetarajva azokat a spekulációs kísérleteket, amik a valuták hivatalos jegyzéseit illuzóriussá szokták tenni. Megállapítható ugyanis, hogy a valuták kifejezett lefelé tendéssé alkalmaival a devizaforgalom lebonyolítására foglalkozó, u. n. autorizált bankok azonnal nagyvadászról gyanút lépnek fel a piacra, míg ha a valuták emelkedni kezdenek, úgy a bankok, mintegy adott jelzésre, erős elődöképpen jelennek meg a valuták piacán. A Nemzeti Bank ezzel a politikával a jövőben nyilván mindenkorra biztosítani kívánja a maga számára a döntő köz a valuták piacán, azaz teljesben meg akarja akadályozni a nemhivatalos forgalom kurszajválságait. Ennek a programnak keresztvitelére a Nemzeti Bank ma már igen jelentős devizakészlettel rendelkezik s így nagyobb gondot nem igen okoz ennek az igyekezetnek technikai kivitelé.

Hird fejében hajlandó megadni a Drexler-palotát, de a P. K. egyelőre még nem tudja elszánni magát, hogy ilyen összeget adjon a Drexlerért.

Gyengék lesznek a felévi bankmérlegok. A budapesti nagybancoknál már napok óta serény munkát folytat, hogy a június 30-ával záródó felévi mérlegok eredményeit a rendelkezésükkel megismerjék. A bankmérlegok összeállítását. Bár a felvett tulajdonképpen csak hétfőn lenne lezárható, de a legtöbb bankban már szombatnap hozzáfogtak az eredmények összegzéséhez. A bankmérlegok szerint a felévi mérlegok igen szomorú eredménnyel fognak zárulni, még inkább mutatkozik azonban a visszacsésés annál az aranyrémleget, amelyet követel nélkül mindenhol elcsúsztatnak az év első felénél. A főszámlázatok hatalmas mértéki visszacsésésén kívül a folyószámla, valuta és váltóleltársítási üzetlekek mutatkoztak nagyobb eszkekenés, míg általában az áruüzleti te-

A Pénztézeteki Központ a Drexler-palotáért 15 milliárdot kínál

A Pénztézeteki Központ már hosszabb idő óta azzal a tervvel foglalkozik, hogy a mostani székházát egy nagyarányú, a modern követelményeknek teljesen megfelelő bankpalotával cserélje fel. A Pénztézeteki Központ vezetősége először új székház építésére gondolt, azonban a megjelölt számításokból kitűnt, hogy egy ilyen, a célnak teljesen megfelelő, épület tétő alá hozása a mai körülmények között nem igen valószínű meg, mert ehez csaknem 20 milliárdnyi összegre van szükség; ennnyit pedig sehogyse tud előteremteni ilyen célra a Pénztézeteki Központ. Nem maradt tehát egyéb hátra a P. K. számára, minthogy megfelelő épületet vásároljon. Erre nézve a P. K. újabban egy egész sor ajánlatot kapott, azonban az ajánlatok tulajdonképpen nem felel meg a P. K. követelményeinek. Ujabbban a P. K. vezetőségében az a gondolat érelődött meg, hogy az Andrássy-úton levő Drexler-palotát fojja megvásárolni s ilyen értelemben tét ajánlatot a Lloyd Bank számára, mely tulajdonképpen jelenleg a gyönyörű palota tulajdonosa. A P. K. 15 milliárdot ajánlott fel a Lloyd Banknak, azonban a bank ilyen összegért nem hajlandó megadni az óriási értékű objektumot. A tárgyalások azonban a két fél között tovább is folynak s információk szerint a Lloyd Bank 20 mil-

vékenység jelentékenyen megnövekedett.

x A Magyar Nemzeti Bank értesíti mindazokat, akik a bank részvényeiből jegyeztek, hogy az ideiglenes elismervényeket a bank budapesti főintézeténél június hó 15-ét kezdve a kiadott igazolványok beszoállítására ellenében átvehetik. Az átveleire irányuló megkeresések a főintézetek útján is előterjeszhetők. A szavazatra jogosított részvényesek felhívának, hogy amennyiben az 1924. évben netán tartandó rendkívüli közgyűlésnek tagjaiként megjelenni kívánának, legkésőbb június hó 24-éig 25 darab bankrésztényt tegyenek le.

A Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatósága folyó hó 28-án tartott ülésében Horváth Lipót dr. alelnök-vezérigazgatót, eddigi hatáskörének teljes feltartása mellett, az intézet elnökévé alelnökké pedig Gr. Uff-Morpurgo Edgárdot, az Assicurazioni Generali Triest elnök-vezérigazgatóját választotta meg.

Üböl kezd énléknél a takarékbetűzet. A korona stabilizálódása folytán a tozaurált valuták eladási ára jelentékeny részben takarékbetűzeté változott át. Mondani is fölösleges, hogy csak a legnagyobb intézetek betétállománya szaporodott ez uton, főleg azért, mert ma már a középén kamattal is alig, vagy egyáltalában nem nagyobb a hosszabb időre lekötött betétkamattal.

Kabinetválaság a Zsákkereskedők Egyesülésében. A zsákkereskedők az Impex ügye után újabb szenzációja van. Ugyanis Nagj Marcelit, az egyesület régi és érdemes elnökét az egyik ülésen megtámadta Rotter Zsigmond, a szakma egy másik kitűnője, mire Nagj lemondott az elnökségről. A tagok most üzetleket helyett naphosszat az elnökválasg eshetőségeit latolgatják, mert jelölt van bőven. Néhányan kiartannak Nagj mellett, mások Rotter Zsigmondra esküsznek, egy-két kereskedő Schilling Miksát szeretné az elnöki székbe ültetni, míg a fiatalabb generációnak Schlesinger Rezső a jelöltje.

x A Hangya közgyűlése. A Hangya szövetkezet rendez évi közgyűlést Dessewffy Emil gróf elnököl. A népes gyűlés az elnöki megnyitót után Balogh Elemér vezérigazgató ismertette az igazgatóság évi jelentését és megállapította, hogy a Hangya negyedszázad után is hű maradt azokhoz az elvekhez, amelyek megalapította, Károlyi Sándor gróf fektetett le. A jelentés szerint a Hangya érdekkörébe tartozó vállalatok kielégítő eredménnyel dolgoztak. A Hangya Ipar Rt. részvényeit tulajdonképpen tavaly bevezették a budapesti tőzsdére. Kedvező eredményt értek el a Futura magyar szövetkezet központok áruforgalmi rti, a Háztartási termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezet és a Pannonia keresztény fogyasztási szövetkezet, amelyek szintén a Hangya érdekkörébe tartoznak, éppen úgy, mint a Kéve ruházati áruházaszövetkezet. A közgyűlés az igazgatóság jelentést egyhangulag elfogadta és kimondotta, hogy jótékony és kölcsönös 5580 millió koronát, vásárlási visszatérítésre pedig az összforgalom 6 százalékat fordítja. Dessewffy Emil gróf záróbeszédével a közgyűlés véget ért.

x A Magyar Munkaadók Központja szombaton tartotta első évi rendez közgyűlést ifj. Chorin Ferenc dr. elnökletével, aki megnyitót beszédében hangsúlyozta, hogy a munkákérdés szabályozásánál a központi ügy az ipar versenyképességét, mint a munkásság életviszélését egyaránt szem előtt tartja. A közgyűlés az év folyamán kifejtett fáradozásaiért ifj. Chorin Ferenc dr. elnököl melegen ímmelt. A napirenden levő ügyek elintézésére után a központi igazgatóság elnöké ifj. Chorin Ferenc dr. vezérigazgatót, alelnökké Keleti Kornél dr., Lichtig Géza, Szurdak Robert és Van den Eynde Hector vezérigazgatókat választotta meg egyhangulag.

Egy malomkártele helyett kettő létesül

Köztudomás, hogy az ellenlétek a multban egyrészt a fővárosi, másrészt a vidéki malomkötők között annyira kiélesedtek, hogy a malomkártele, illetve a malomkoncentráció a mult két végén megszűnt. A tárgyi ellentéteken kívül, amelyek a vidéki malomok érdekeinek negligálására körül támadtak, a kártele szétbomlásában jelentékeny része van annak a személyi harcoknak, ami a kulizsak mögött már folyik az Első Budapesti Gőz- és a Viktória, Stux Sándor illetve Bacher Emil között a vezető szerepért. A budapesti nagy malomok ében a mai kritikus időkben kénytelenek felvenni a küzdelmet az együttműködés elősorbán a kivétel és a bevásárlások egyöntetű szabályozása dolgaiban, a Hétlő Napló azonban nagy értesül, hogy nem egy hanem két malomkoncentráció lesz.

— Az egyik Stux Sándor, illetve az Első Budapesti Gőz vezetése alatt, mely a fővárosi, a másik pedig a Viktória kooperatív irányítása mellett, amely inkább a vidéki malomokra fog támaszkodni.

x Általános Bank. A Magyar Általános Bank r-t. közgyűlése elhatározta, hogy az 1923. évi tőzsdére 300 korona (150%) osztalékot fizet a Magyar Általános Takarékpénztár főlépzetáránál.

x A Magyar Tiszviselők Takarékpénztára Rt. a legutóbbi tartott közgyűlésén az intézet céget Magyar Gazdasági és Kereskedelmi Takarékpénztár Beszélytársaságra változtatta meg. Ugyanakkor a takarékpénztár elnökévé Lukács György dr., v. h. t. t., volt miniszter választották meg. Az intézet 1923. évi 200 korona osztalékot fizet.

x Az Első Budapesti Gőzmalom Rt. közli, hogy Fellner Henrik elnöklete alatt megtartott közgyűlése az igazgatóság javaslatát jóváhagyta és az 1923. évi tőzsdére osztalékot 5000 koronában állapította meg. Az 1923. évi 6. számú szelvény a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztáránál (V. Fűrőd uccá 2) fog bejelteni.

x Győri bór. A Bőripari Rt. győri cég közli, hogy június 28-án tartotta rendez közgyűlést, melyen elhatározták, hogy 300 korona (150 százalé) osztalékot fizetnek és az alaptőkét felmelik. Az összes új részvényeket a régi részvényeseknek ajánlják fel olykép, hogy 2 régi részvényre egy új, már az 1924. évi hasznokból részesülő részvény vehető át 8700 korona lefizetésé ellenében. Azonkívül minden két részvényre egy ingyentörvényi ajánlatnak let a részvényeseknek. Végül 10 darab 200 korona névértékű részvényi 1 darab 2000 korona névértékű részvényre vannak össze. A társaság kérelmezte, hogy ezentúl 10 darab legyen egy tőzsdéi kötés. Az osztalék kifizetésé, az elővételi jog gyakorlására, az ingyentörvényi átvele és a részvényösszevonás június 30-tól július 5-ig bejáról a Győri Általános Takarékpénztárnál Győrtől és a Magyar Általános Takarékpénztárnál Budapesten (nőbálnál déltul 4-6 között) fog lebonyolítani.

x A Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete folyó hó 27-én tartotta Weis Fülöp elnökletével ezidre rendez közgyűlést, amely egyezszenben az egyesület harmadik évi tevékenységének a közgyűlésén után megjeltek a választások. A titkos szavazás alapján megválasztották: Szurdak Róbertot ügyvezető alelnökké, Wimmer Fülöpöt (új) és Budai-Goldberger Lászlót dr-t (új) alelnökké, Adler Félixet (új), Freudiger Lipótot (új), Hajdu Deszót, Hevesi Bélát (új), Klínger Ernőt, Kasper Siegfried, Langinger Ernő, Langauer Sándort (új), Matzler Jenő dr-t, Perutz Richárdot, Popper Elekot, Reich Aladárt (új), Szász Ernőt, Vogel Jámest és Wein Károlyt igazgatóság tagokká. Terényi Deszót, Dénes Istvánt, Pethő Félixet (új), Bethelheim Józsefet (új) számvizsgáló bizottsági tagokká. Hajdu Deszót és Horváth Miksát felváltására után, akik közösen tették meg az elnökségnek és a tisztviselők munkájukért, Weis Fülöp átvette Fejdy Miksa dr. igazgatót, aki a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének képviselőitelen a közgyűlésen szintén jelen volt.

Szilárduló irányzat

jelentkezett a vasárnapi magánforgalomban. Különösen a vezetőrétegekben volt élt, így a Magyar Hitel, Kereskedelmi Bankot, Salgó, általában a vételi kedv kereskedett felül, anélkül azonban, hogy az illetékényre nagyobb arányokat állított volna. Tájékoztató árfolyamok: Magyar Hitel 540-545, Osztrák Hitel 175-78, Salgó 565-75, karek 3400-55, Földhitelbank 325.Ált. Takaréknál 150-160, Haza! Tak. Ostermeier 220, Budapesti Gőz 130-140, Karton 95, Szalmái 115, Ingatlanbank 225-30, Leszámitoló 85, Angol-Magyar Bank 55-60, Réz-

Meglepő árakat fizetel viseltérsínikakéért Wertheimer, G. Zichy Jenő u. 23. Telefon 37-43

SZÍNHÁZI HÉT

Az Andrássy uti Színház visszakerül az Uniohoz

Újabb tervek a Kamara Színház körül

Hevesi Sándor az elmúlt esztendőben elhatározta, hogy megteremtíri a Kamara Színházat. Elhatározását temérdek megbeszélés, ankét, gyűlés követte, de végleges döntésre csak most jutottak: Az Andrássy-uti Színház bérletét nem újították meg, hogy a Kamara Színház ott elhelyezhessék. Anélkül azonban, hogy Hevesi jogos és föltétlenül a kulturát célzó törekvéseiben kétfelénk, úgy éreztük, hogy ez a mindennapon való Kamara Színház nem fogja beváltani azokat a reményeket, amelyeket az illetékesek hozzáfűztek. Az Andrássy-uti Színház helyisége nem alkalmas a kamara-előadások tartására, de nem alkalmas az utóbbi időben tervehett Uránia-Színház s a Zenakadémia házi színpada sem. Ezeknek a kamara-színházzá való átalakítása csak fölsőleges és újabb sulos ki-

adásokkal terhelné meg az államot, amelynek éppen most, a rája parancsoló takarékoskodás kényszerű napjaiban fokozott mértékben kell számot vetnie a kötelező kulturálisok tételével. Úgy látszik, ezt már Hevesi is belátta és mint jól informált forrásból értesülünk, rövidesen olyan értelmi javaslatot tesz a kultusz-minisztériumnak, hogy a Kamara Színház céljaira alkalmatlan Andrássy-uti Színház bérletét adják vissza Faludiéknak és a Kamara Színház elhelyezésére új megoldást keressenek. Ez a megoldás részint az, hogy alkalmas helyiséget keresnek a Kamara Színház céljaira, részint, hogy az idén már abbanhagyják a terv megvalósítását, mert nem célszerű alkalmas helyiség hiányában belekezdeni az új vállalkozásba.

Emőd Tamás

lett a Blaha Lujza színház igazgatója

A Szirmai Imre lemondásával megüresedett Blaha Lujza-színház igazgatói állását ma töltötte be az Unió, Faludi Jenő vezérigazgató ma este tudatta Emőd Tamással, az Andrássy-uti színház igazgatójával, hogy őt bízta meg a Blaha Lujza-Színház vezetésével. Vasárnap a késő esti órákban az Unió igazgatói irodájában értekezletet tartottak, amelyen Beöthy László előnkigazgató, Faludi Jenő vezérigazgató, László Ödön, Lakatos László, Emőd Tamás és Losonczy Dezso, az Unió új karmestere vettek részt. Az értekezleten — értesülünk szerint — a Blaha Lujza-Színház jövő sorsáról volt szó.

Palásthy Irén Budapestre érkezett

Palásthy Irén, a magyar színművészet egyik jelentős tagja, aki férjével, Hans Bartsch-el évek óta Amerikában él, vasárnap délután a párizsi expresszonnal Budapestre érkezett. A „Hétfői Napló” munkatársának alkalma volt a művésznővel beszélés a megérkezése után beszélni. Palásthy Irén a következőket mondotta:

— Manapság bizony Amerikában sincsenek jó viszonyok, mint sehol a világon. Ott is nagy a munkanélküliség és kevés a pénz, ami főként a mulatókon, színházakon látszik meg leginkább. A színháztípusok látszik már Amerikában is ritkaságzámba mennek és hogy ott még ma is a háromszáz, négy százas széria járja egy-egy darabot, az csak azért van, mert az amerikai, az csak fölsőleges dollárja van, színházba megy. Sajnos, kevés a fölsőleges dollár. A színhégek helyzete általában kielégítő. Amerikának van néhány starja, mint például Jeritza, Salpajin, akiknek megnevezésért egyetlen amerikai sem sajnálja a pénzt. A staroknak hihetetlenül magas a tiszteletdíjuk, de ok meg is érdemlik, mert hiszen ha a plakát a „csillag” nevét hirdeti, színháztípus megáll a színház. A külföldieknek általában jól megy a soruk. A magyaroknál, sajnos, másként áll a dolog, mert a magyarok beszorulnak abba a kis, szegény körbe, amelyet makyar kolóniának hívnak. Ezért nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy a magyar művészes szászor gondolja meg a dolgot, hogy kimenjen-e a csodító dollárok hazájába, ahol csak a leglétehetőbbre vár jó sora, angol színpadon, de a magyaroknak magyar színpadon sok keserű órát adhat Amerika. A német, a francia, az olasz csak megvan valahogy, de a magyar igen szenvedés várja, ha a nehéz sorsot élő honfitársai közé kerül.

Tere-tere az öltözőből

A HÉT SZENZACIÓJA Természetesen Rátkay Márton visszaszerzése a Király Színházhoz. Ugy hírlik, hogy Rátkay házi ünnepegy-között fogadják majd vissza a színház költőkébe és királyozzák öltözőjébe, amelyet már-már majdnem drán hagytak. Estéig még ságnak-bágnak a hullásuk között. Tervezik a Rátkay visszatérést; akit nagyon szeretnek és nagyon becsültek a Király Színház falai között. „Az hiszem Beöthy László meg fog nekem bocsájtani — írta haza első amerikai turnéjáról Rátkay Márton — „hogy otthagytam a Király Színházat, de szíved szavára tettem visszament, a Király Színház színpadát, ahol csak akkor jászhatom nyugodtan, ha a megéltésem is biztosítva van.” Ma már Amerikába sem kell mennie, hogy szíve szavára hallgatasson Rátkay, elég volt Faludi ajánlata is, amely bizonyára felér a szíve szavával.

EGY IRÓ, aki már megkezdte nyaralását, írta haza barátjának: „Itt rettenetes hőség van, ez nap melege valósággal megfekszi az ember agyát. Már írni sem tudok. Nincs egy fa eszém, gondolatom, mondanivalóm. Az hiszem, rövidesen befejezem operettlibrettómat és akkor benyújthatjuk...” stb., stb.

JÁSZAI MARI nyaralásáról írja az egyik dunántúli újság: Jászai MARI földünk a napokban Rábatamásba érkezett, ahol testvérbátyjának, Jászai Főtámónak családi körében fogja a nyári hónapokat eltölteni.

A „MARICA GRÖFNŐ” most már bizonyos, hogy október közepe táján kerül színe a Király Színházban. Már minden előkészítést megtörtént a parádes operett előkészítésére, csak a szereplők személyében nem tudtak eddig megállapodni. Egy bizonyos: Rátkay Márton föltétlenül játszik a darabban. A címszerepre színházi körökben Koszty Emmá, Honthy Hannát, Petráss Sárít és Láboss Juci tippelik. Közülük kell választania a színház igazgatójának.

A szezon utolsó előadásai

Vasárnap este a szezon utolsó előadását tartották a Blaha Lujza-színházban, a Magyar Színházban, a Fővárosi Operettszínházban, a Belvárosi Színházban, buscolódást tartott a Király-Színház társulata, bár a színház még nyitva maradt a német vendégek miatt és utoljára játszott az Andrássy-uti Színház is. A buszokodás természetesen nagy vigásg között ment végbe, mert hiszen a színhégek legtöbbje holnap már vonatra ül és elutazik nyaralni. Törzs Jenő Sifókora utazik, ahol villája van. Oláh Böske, akinek férje Tamásy Ernő Párisban van, szintén Sifók felé tart. Pécsy Erzi Davosba megy, Nádor Jenő a Tatrába, Honthy Hanna az Eszaki tenger mellett fog üdülni, D'Arrigo Kornél Olaszországba utazik. Sziklay József Bécsbe megy, Bécsbe küldi ugyancsak főrendezőjét Tihanyi Vilmost az Unio. Latóbari Árpád az Alföldre megy. Somogyi Nusi egyelőre Budán játszik, 18-án pedig autón Gibraltarba utazik.

Raoul Aslan — Torquato Tasso. Goethe klasszikus remekében, „Torquato Tasso”-ban lép fel először a Király Színházban július 1-én Raoul Aslan, a bécsi ünepelet hőszíne. A szuggesztív erejű, fenséges gesztusokban gazdag művészes egyik legkiválóbb szerepe ez, mely első ízben játsszik Budapest közönsége előtt. Partnere Rosa Albach Betty asszony, a Burgtheater kiváló művésznője lesz.

Német vendégjátékok a Király Színházban. A Király-Színházban, ahol ma este Tejzik be az idei évadot, kedden, július 1-én kezdti tíz napra terjedő vendégjátékát Raoul Aslan, a bécsi Burgtheater művésze és társulata. Első este Hamlet, szerdán Gabriel Schillings Flucht, csütörtökön és szombaton Der König des Lebens, pénteken és vasárnap Garten der Jugend kerül színe. Az előadásokat rendes helyárok mellett tartják meg.

EGY IGAZGATÓ MESELTÉ: — Hogy változnak az idők. Két évvel ezelőtt, ha egy tagom ki akart menni Amerikába és bejött az ittróba ezt bejelenteni, a nagy igazgatótól alig tudott szóhoz jutni. Valóságos lámpaláda volt. Tavaly már sokkal drátabban mondta, hogy ki akar menni Amerikába. Egészen természetesen taláta. Az idén... az idén... már egy szót sem szól, csak — felmásként újja.

MARTIN BECK Amerikában, new-yorki színházát az „Ember tragédiája”-val nyitja meg és nem lehetetlen, hogy a darab beállítására Hevesi Sándort is kivisszik New-Yorkba, akinek rendezői könyve szerint dolgozik az amerikai rendező.

ZERKOVITZ BÉLA neve mellett is odarhatjuk már nemskóra a sokatmondó jelzőt: világszerte ismert. Az elmúlt évben Olaszországban aratót nagy sikert az az operett, amelyet Zerkovitz zene-számából állítottak össze és amelynek vezetőmottója a „Hulló falevő” volt, az idén Madridban hozták színre ugyanazt az operettet, sőt az egyik stockholmi színdirektor is bejelentette igényét az operettre. Zerkovitz egyebeként nemskóra Milanóba utazik, hogy Fraccaróval, a Corriere de la Sera munkatársával együtt, aki a librettó írja, befejező új operettjét, amely Rómában kerül először színe.

OVOMALTINE

friss tojából, tojásból, dr. Wander-féle malatából és a legfinomabb hollandi kakaóból készült

természetes erősítő tápszert

A legkifinomabb uszonna és reggeli

Egy közepesdoboz ára 85.200.— korona forgalmazóddal együtt

A MAFC országos atlétikai versenye

Válogatott polócsapatunk legyőzte az osztrákokat

Magyarország—Ausztria 4 : 2, (3 : 0) Bíró: Cerny (Prága)

Az uszóbajnokságok pompás küzdelmei után bonyolították le az osztrák-magyar válogatott vízilómérkőzést. A mérkőzést megnyertük ugyan, de a győzelem felett érzett örömmünket nem kis mértékben csökkentette reprezentatív rsapatunk kissé gyenge szereplése. Technikában jóval felülmúltuk osztrák riválisunkat, a kombináció, az összjáték is élvezetes volt, de csatársorunkból hiányzik az erő, a minden helyzetből való lövőkészség. A kapott gólok pedig súlyos védelmi hibából származnak. Ettől eltekintve, a közönség lelkesen drukkolta végig a mérkőzést, amelynek befejezése után ünnepélyesen részesítette győztes csapatunkat.

Cerny prágai bíró szipjelére a következő csapatok álltak fel:

- Magyarország:**
Farkas Homonnay II. Fazekas
Keserü II. Keserü I. Wenk
- Ausztria:**
Worell Redlich Grünfeld
Landesmann Raffay Dworak
Wackler

Kezdés után a magyar csapat támad, a szép támadás Keserü II. kapufalövésével végződik. A 2. percben lövi a magyar csapat első gól-

ját Keserü I. révén. A 3. percben veszélyes osztrák támadás, majd Keserü II. szelvést az osztrák kapus védi. Az 5. percben dobja Wenk a magyarok második gólját. Az osztrákok főlőnybe kerülnek és az utolsó percben jutnak Keserü II. révén harmadik góljukhoz. Félidő: 3:0.

Szünet után az első percben Homonnay szerzi meg a magyarok 4. gólját. Worell gyors leuszása igen veszélyes. Védelmünk hibáz, beadott labdáját Grünfeld góllá értékesíti. (4:1.) A következő percben ismét a magyar hálóban a labda, a bíró azonban a gólt nem adja meg. Az osztrák támadások eredményeképpen Grünfeld vértanuln kapura löv, amely Barta hibájából hálóba ér. A félidő további része magyar támadásokkal telik el.

Győztes csapatunktól többet várunk. A csapat lelkesedése, technikaija, összjátéka nem vagy hátra kívánni valót, de a csatársor eredménytelensége aggodalommal töltött el. Bartha kissé gyöngye volt. A védelem többi tagja kielégítő volt, míg a csatársorban már észlelhető hibák. Az osztrák csapat ugy iszikumban, mint játéktudásban alatta áll a mult évi csapatnak. A csapat legjobb embere Grünfeld volt. Cerny bíró kifogástalanul vezette a kemény mérkőzést.

Magyarország uszóbajnokságai

Két országos rekord — Eperjessy nagyszerül formában — Eger még egy stafétabajnokságot nyert Pompás kilátás, szép eredmények

Az uszóbajnokságokat pompás időben, szufilóság megléte uszodában bonyolította le az Uszóközetség. Az elért eredmények kitünően voltak és a MUSZ valóban szép előkészít munkát végzett. A sportbeli siker:

két országos rekord. A vasárnapi bajnoki versenye előtti olimpiai próbaversenyen Molnár Ella a 200 méteres hőlgy-mellúszásban, Hollósi Frigyes pedig ugyancsak a 200 méteres mellúszásban állított fel rekordot.

Eger finai mulhelti bravúrjuk után ismét előhídtottak egy stafétabajnokságot. Bámulatramtő kiizdképesség és lelkesedé jellemzi a pompás egy uszógárdát és legszebb reményekkel főlthetik el a magyar uszósport híveit.

Az eredmények a következők:

- Bajnoki számok:**
100 méteres gyorsúszás. Bajnok: Turnovszky Endre (MAC) 1:04 mp., 2. Bárány István (Egeri MOVE) 1:04:8 mp., 3. Gáborfi Antal (NSC).
100 méteres hőlgy-hátúszás. Bajnok: Kraszner Kálo (III. TVE) 1:41:2 mp., 2. Sipos Manel (NSC), 3. Keresztury Kamilla (FTC).
8x100 méteres vegyes staféta. Bajnok: MOVE Egeri Sport Egylet (Bitskey Zoltán, Bitskey Aladár, Bárány István) 3:44 mp., 2. MAFC

(Sipos, Virányi, Kenyeri), 3. III, TVE (Hollósy L, Holba, Hollósy II).

Műugrás. Bajnok: Vajda László (VAC) 9 pont, 2. Nagy Károly (FTC) 10 pont, 3. Lenhardt (OTE) 11 pont.

200 méteres gyorsúszás. Bajnok: 1. Eperjessy Béla (MAFC) 2:30 mp., 2. Egri Géza (Egeri MOVE), 3. Serény (FTC).

100 méteres hőlgy-gyorsúszás. Bajnok: Dénes Irén (NSC) 1:33 négytötöd mp., 2. Barall Angusztia (BEAC).

100 méteres hátúszás. Bajnok: Bartha Károly (NSC) 1:16 kétötöd mp., Bitskey Aladár (Egeri MOVE), 3. Horváth Ferenc (Egeri MOVE).

Olimpiai próbaversenyek.

200 méteres hőlgy-mellúszás. 1. Molnár Ella (Baja SE) 3:28 négytötöd mp. Országos rekord! 2. Brichta Olga (III. TVE).

200 méteres mellúszás. 1. Hollósi Frigyes (III. TVE) 2:57 mp. Országos rekord! Sipos Márton a cél előtt 5 méterrel feladta.

400 méteres úszás. 1. Pálok István (MUE) 5:58 négytötöd mp., 2. Hajdu András (VAC), 3. Angelusz (MUE).
4x100 méteres elsősősztályi staféta. 1. III. TVE (Hollósy L, Hollósy II, Magyar, Czelle) 4:06 mp., 2. Egeri MOVE (Bitskey II, Bitskey I, Egri, Bárány).

HICANYT HAMISFOGAT ARANYAT PLATINÁT DIÁSZTÁRGYAKAT

legdrágábbban veszek
GROSS Antal
Jászai-Lászlóval
télmeletem

Hamisfogat 12.000 K-19
Aranyat, ezüstöt, brilliánt, ékszer, legdrágábbban veszek
Ivánics ékszerész, VIII. Boross u. 57

Elutaztak az atlétika és birkózó-sport olimpiai reprezentánsai

Hatalmas közönség gyűlt össze vasárnap a kora délutáni órákban, hogy tanuja legyen az atléta- és birkózó-gárda elutazásának. Szeretettel és reménytelleg bocsátotta utnak a magyar sportközönség olimpiai reprezentánsainkat.

A pályaudvaron megjelentek a Magyar Atlétikai Szövetség és a Magyar Birkózók és Boxolók Országos Szövetségének kiküldött Molnár Dezso altalbarnagy vezetésével.

A beszállás gyorsan ment. A hatalmas Pullmann-kocsiban helyezkedtek el mindkét sportág képviselői. Az atléták: Király Pál, Fekete Mihály, Gáspár, Bedő, Somfai, Marvalits, Muskat, Gerő I., Kurucz, Csejthely dr., Rózsahegyi és Toldi, továbbá mint kísérők Moldoványi dr., Zuber és mint magán-kísérők: Neumann (ESC) és Szeretlemyhgyi Ervin dr., a kocsis első részét foglalták el, míg a hátsó részben helyezkedtek el a birkózók: Varga dr., Keresztes, Tasnádi, Matyura, Németh, György, Radányi, Magyar, Badovetz, Dömény, továbbá a saját költségén kiutazott Szécsi és Polgári. A birkózók kíséretében Szeberth Imre és Rendek Miklós dr. alelnökök és Csillag Károly főtitkár kísérték el a csapatot.

A Hétfői Napló mukatársának Csillag Miklós főtitkár kijelentette, hogy a csapat esélyeiről mondhat előre nyilatkozni, de bizonyos az, hogy a legjobbakkal mennek az olimpiászra, akik magyar szárm. minden dobbanásával a nemzet ügyeit forják szolgálni. A csapat-hoz Párisban fog csatlakozni Páló Géza, aki Könyvi név alatt fog indulni.

Az atléták vezetői is a legszebb reményekkel eltele startoltak a kiválasztottakkal. Minden remény megvan ahhoz — mondták —, hogy atlétagárdánk nem fog szégyent hozni a nemzeti színekre. Beszélgetünk a távozó atlétákkal és birkózókkal is és a legjobb benyomásokkal távoztunk el a vonat indulása után. Harsány áljenzés közelebb robotog ki a vonat a Keleti pályaudvar csarnokából.

Intim házi ünnepség keretében bucsuztatta el a Munkás Testzők Egyesület két olimpikáját: Matyura Mihályt és Németh Jenőt. Az MTE klubhelyiségében összegyűltek az összes társaszközletők tagjai, ahol Frankó Mihály, a birkózó-szakszabály elnöke intézett lelkes hangú beszédet a két kitűnő birkózóhoz, méltaván azokat az érdemeket, amelyeket a két sportember éveken keresztül szerzett.

A nyomorúságos viszonyok között tengődő munkásegyletet szomor helyzetében is óriási teljesítményt végzett.

A legkeményebb téli hidegben, fülletlen tornacsarnokban, rongyos birkózószőnyegen, felszerelés nélkül végzett ez a két derék fu apostoli munkát, tanítva a fiatalokat és készítve az olimpiászra.

példát mutatva a klubhűségből a fiatalabb generációknak. Az egyesület apraja-nagya kinn volt a pályaudvaron a bucsuzásnál, könyves szemekkel kísérve a távozó vonatot.

Kiadja: A „Hétfői Napló” lapkiadóvállalat.

SZAKORVOSI rendelésér-és nemibeteg
szület. SZALVÁRAN-OLTAS. Rendelés egész nap
Főküldés 32. l. om. 1. Rézmező szemlélet.

Fiatalos, üde
kreatívlíjlesztés archív vázlatok dr. Kalszer-
ing HYGARON szepitőszere, szertár,
K 300.0. Fővárosi: Török-
Király uca 12. szám. Ötven-
szertár, Andrássy út 26. szám

BRILLIANSOKAT
gyöngyöket, regiszreket mintenként drágábbban
veszek Székely Eszter, Képzőművészek 37
(Tereztöplommal szemben)

Impregnált
COVERCOOL-szerű
köpenyek K 525.000.—
Gerő-áruház
VI., Kőrösi uca 22. sz., (szarkabüzet)